

Col·lecció d'estudis laborals núm. 22

Anàlisi de la precarietat laboral a les Illes Balears

*Unitat de Seguiment de la Qualitat de l'Ocupació
(USQO)*

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Treball, Comerç i Indústria
Direcció General de Treball, Economia Social
i Salut Laboral

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Treball, Comerç i Indústria
Direcció General d'Ocupació i Economia

DIRECCIÓ:

Llorenç Pou Garcias
Director General d'Ocupació i Economia

Isabel Castro Fernández
Directora General de Treball, Economia Social i Salut Laboral

AUTORS:

Laura Alomar Llorente (OTIB)
Francisco Caparrós Alcaraz (SOIB)
Antoni Gayà Gayà (Direcció General d'Ocupació i Economia)
Josep Mateu Sbert (Ibestat)
Maria del Mar Ribas Mas (OTIB)
Joan Sendra Sánchez (Ibestat)

Data de tancament: novembre del 2015

índex

1. Introducció	4
2. El context internacional	4
3. La temporalitat a les Illes Balears	5
3.1. La taxa de temporalitat	5
3.2. L'afiliació per tipus de contracte	8
3.3. Els contractes registrats en el SOIB	10
4. La parcialitat a les Illes Balears	15
4.1 La taxa de parcialitat	15
4.2 L'afiliació per tipus de jornada	20
4.3 Els contractes registrats en el SOIB per tipus de jornada	21
5. Les hores treballades	24
6. Conclusions	27
7. Bibliografia	28

1. Introducció

En els darrers anys el mercat de treball espanyol i també el de les Illes Balears ha patit una dura destrucció de l'ocupació i un increment de les xifres d'atur que han anat acompanyats d'un empitjorament de les condicions laborals d'aquelles persones que no han perdut la feina o que han estat contractades durant la incipient recuperació econòmica. Als fenòmens estructurals que ja patia el mercat de treball, com per exemple les altes taxes de temporalitat, s'hi han afegit nous desequilibris com l'increment de l'ocupació a temps parcial involuntària, el qual sovint ha anat acompanyat de l'augment de les hores efectives treballades, i també del creixement del pes de les hores extraordinàries no pagades.

El Govern de les Illes Balears, a través de la Conselleria de Treball, Comerç i Indústria, en col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social, va dissenyar durant l'estiu del 2015 un pla de xoc per combatre els nivells de precarietat que es presumien en la contractació a les Illes Balears. Així, es va posar en marxa el Pla de Lluita contra l'Explotació Laboral, que combinava l'acció directa de 31 inspectors durant sis setmanes, l'acció dissuasòria de l'anunci anticipat del Pla i la planificació de la Unitat de Seguiment de la Qualitat de l'Ocupació (USQO), creada expressament per combatre la

precarietat. Els principis que orientaven aquesta campanya eren assolir condicions laborals dignes i estabilitat en el treball, amb l'objectiu de fomentar una ocupació de qualitat, que és una aposta decidida del Govern de les Illes Balears.

Aquest informe de la Unitat de Seguiment de la Qualitat de l'Ocupació (USQO) incideix en les principals variables de la precarietat laboral, com són la temporalitat, la parcialitat i les hores treballades, i va desgranant l'evolució dels principals indicadors en el mercat de treball de les Illes. En un primer apartat es contextualitza la precarietat laboral en el marc internacional i es fa un repàs dels estudis i els informes que han publicat els principals organismes internacionals. El punt següent se centra en la temporalitat a partir de les fonts estadístiques de l'INE, el SOIB i la TGSS, i fa incidència tant en la situació de les persones que treballen com també en les condicions dels nous contractes registrats. En l'apartat quart es fa el mateix amb el tema de la parcialitat, sempre contextualitzant la situació de les Illes Balears amb la del conjunt d'Espanya i la de la Unió Europea. Es complementa l'anàlisi amb un apartat sobre les hores treballades a partir de les dades de l'enquesta de població activa.

2. El context internacional

La doble crisi econòmica que va sofrir la Unió Europea els anys 2009, 2012 i 2013 va anar acompanyada d'una forta destrucció de l'ocupació. La Unió Europea (EU28) va arribar a tenir una taxa d'atur del 10,9% i una taxa d'ocupació del 68,4% l'any 2013, segons l'European Labour Force. Espanya ha estat un dels països més afectats per la crisi econòmica global, amb taxes negatives de creixement des de 2009 fins a 2013 i un increment sostingut de la taxa d'atur fins a assolir el 26,1% l'any 2013.

L'evidència empírica suggereix que la recent evolució positiva de les dades econòmiques i del mercat de treball no ha facilitat una veritable sortida a la crisi de l'ocupació. Diversos organismes internacionals han alertat de la feble recuperació de l'ocupació i de les noves formes que té aquesta ocupació en les economies avançades, formes que es caracteritzen per la temporalitat, la parcialitat i la baixa remuneració.

L'Organització Internacional del Treball, mitjançant la iniciativa clau de promoure el treball decent, remarca que l'ocupació informal fa que els treballadors siguin particularment vulnerables a les crisis econòmiques i proposa mesures específiques en el marc regulatori de les relacions de treball per

generar un creixement de l'ocupació de qualitat que sigui més inclusiu (OIT, 2013).

El Grup dels 20 països industrialitzats, entre els quals Espanya és un convidat permanent, remarca en el seu informe anual sobre mercats laborals del 2015 el feble creixement de l'ocupació i la caiguda sostinguda dels ingressos dels assalariats, la qual cosa afecta negativament la demanda agregada i posa en perill la recuperació econòmica global (G20, 2015).

D'altra banda, l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic ha posat de manifest com la bretxa entre rics i pobres continua augmentant any rere any i com el creixement econòmic posterior a la crisi ha beneficiat majoritàriament els grups d'ingressos més alts. Així doncs, l'organisme destaca que la creació de llocs de feina temporals o de jornada parcial poden generar oportunitats netes d'ocupació, però també duen associada més desigualtat (OCDE, 2015).

Així mateix, la Fundació Europea per a la Millora de les Condicions de Vida i de Treball (Eurofound) alerta, en el seu informe de seguiment del mercat de treball europeu, del canvi

continental en el patró d'ocupació neta generada, el qual comporta més feina de baixa remuneració des de la represa del creixement. Així, a Europa l'ocupació a temps parcial ha crescut mentre que el treball a temps complet disminueix tant en termes relatius com absoluts, a excepció de les feines de jornada completa que tenen el nivell de remuneració més alt. D'aquesta manera, s'està produint una polarització de l'ocupació, en què només creixen les feines de baixa remuneració i amb condicions laborals precàries, però també les feines que per raó de tasques i requisits d'accés se situen en el quintil superior de remuneració (Eurofound, 2015).

El Fons Monetari Internacional, per la seva banda, en l'anàlisi sobre la realitat espanyola informa que després de la reforma del mercat de treball de l'any 2012 la destrucció de l'ocupació es va centrar en els contractes indefinits i actualment el

90% dels nous contractes que se signen són temporals. També subratlla que, tot i que la taxa d'atur espanyola ha tocat sostre i comença a disminuir, s'ha produït un increment del 8% de la subocupació —entesa com a treballadors a jornada parcial que volen fer més hores de feina de les que realment fan— sobre el total de la població activa (FMI, 2015).

Finalment, el Banc d'Espanya també remarca que la millora del mercat laboral és el resultat de la moderació en la destrucció d'ocupació, tot i que aquesta destrucció continua enfocada en els contractes indefinits. El regulador bancari, en línia amb altres organismes internacionals, informa que l'increment dels assalariats per tipologia de jornada es produeix principalment en la contractació a temps parcial (BdE, 2015).

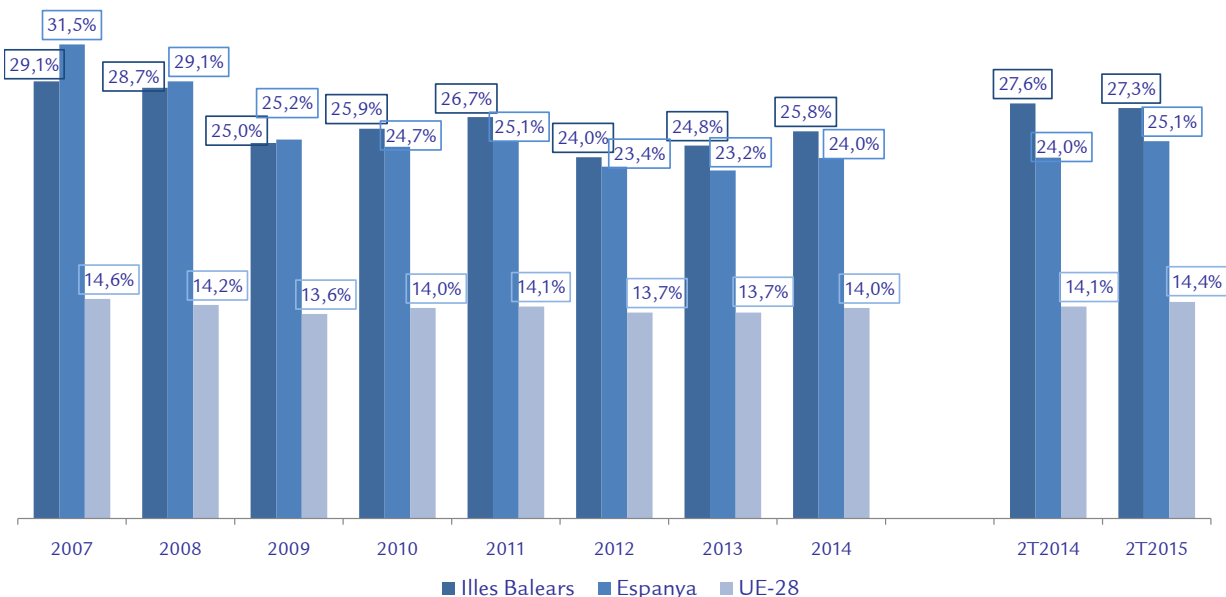
3. La temporalitat a les Illes Balears

3.1. La taxa de temporalitat

Des de l'any 2007, any de començament de la recessió, la taxa de temporalitat ha experimentat un comportament divergent. Durant els primers anys s'observa una disminució de la taxa (del 29,1% el 2007 al 24% el 2012) pel fet de ser els treballadors temporals els primers a perdre el lloc de feina. En canvi, sembla que torna a repuntar amb els indicis de re-

cuperació econòmica. L'augment de l'ocupació en els darrers anys ha anat acompanyat d'un increment de la temporalitat. De fet, la temporalitat de les Illes Balears (25,8% el 2014) és superior a la del conjunt d'Espanya (24%) i supera clarament la mitjana de la UE-28 (14%).

Gràfic 1. Evolució de la taxa de temporalitat a les Illes Balears, Espanya i la UE-28 (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)

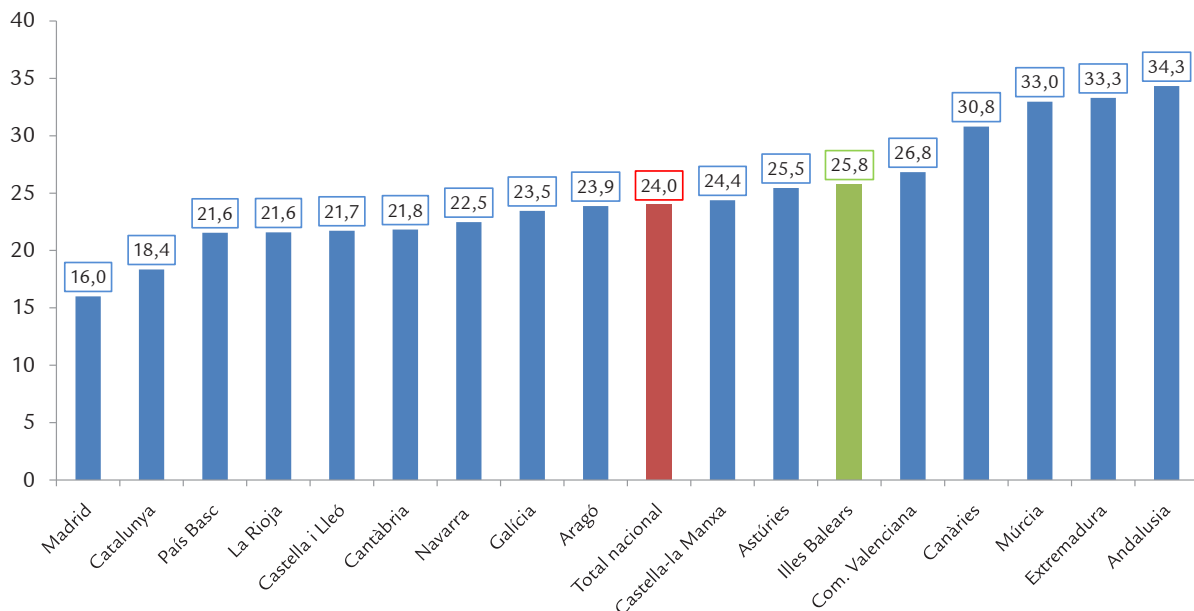

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE) i Eurostat

La taxa de les Illes és la sisena més alta per comunitats autònomes, com es pot observar en el gràfic, i supera en gairebé dos punts percentuals la taxa mitjana del conjunt d'Espanya.

A més, es troba a gairebé 10 p. p. per sobre de la de Madrid, que és la regió amb la taxa més baixa (16%).

Gràfic 2. Taxa de temporalitat per comunitats autònomes (2014)

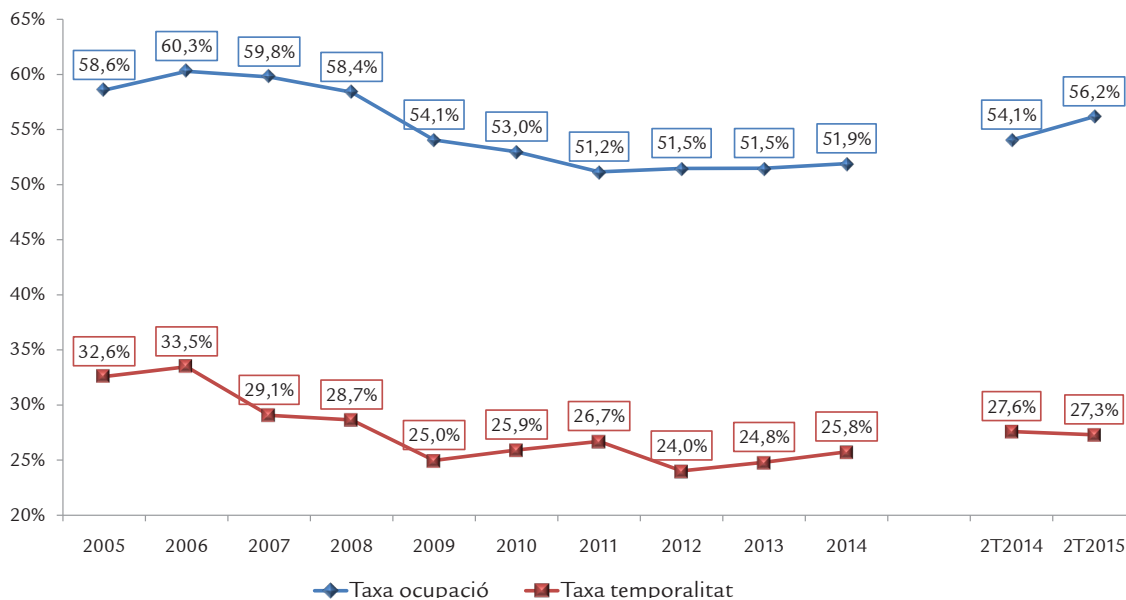

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

En termes d'evolució, si es comparen les dades de 2005 amb les de 2014, s'observa que la taxa de temporalitat sembla que manté la mateixa tendència que la taxa d'ocupació. Així, si

l'ocupació baixa, la temporalitat també, com es pot veure en els primers anys, i quan l'ocupació augmenta, també ho fa la taxa de temporalitat.

Gràfic 3. Evolució de la taxa d'ocupació i de temporalitat a les Illes Balears (2005-2014, 2T2014 i 2T2015)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Segons les dades de l'EPA, un de cada quatre treballadors de les Illes Balears té un contracte temporal. Concretament, el 2014 el nombre de treballadors assalariats amb contracte

temporal és de 100.381 (el 26% del total). En termes interanuals, mentre que els indefinits pràcticament es mantenen (0,2%), els de caire temporal augmenten un 4,8%.

Gràfic 4. Evolució dels ocupats per tipus de contracte (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)

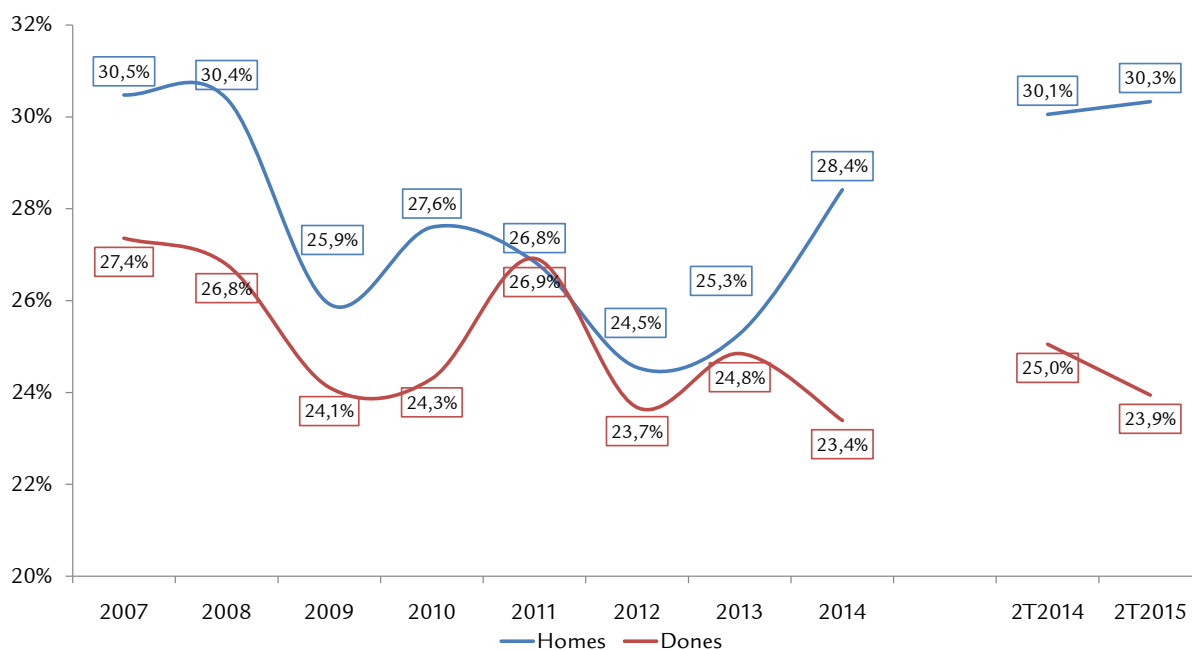

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Pel que fa al perfil dels treballadors amb contracte temporal, s'observa que la taxa de temporalitat té més incidència en el col·lectiu masculí (28,4%) que en el femení (23,4%). Respec-

te de les dades de 2013, la taxa entre els homes ha guanyat 3,1 p. p., mentre que entre les dones ha perdut -1,5 p. p.

Gràfic 5. Evolució de la taxa de temporalitat a les Illes Balears per sexe (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)

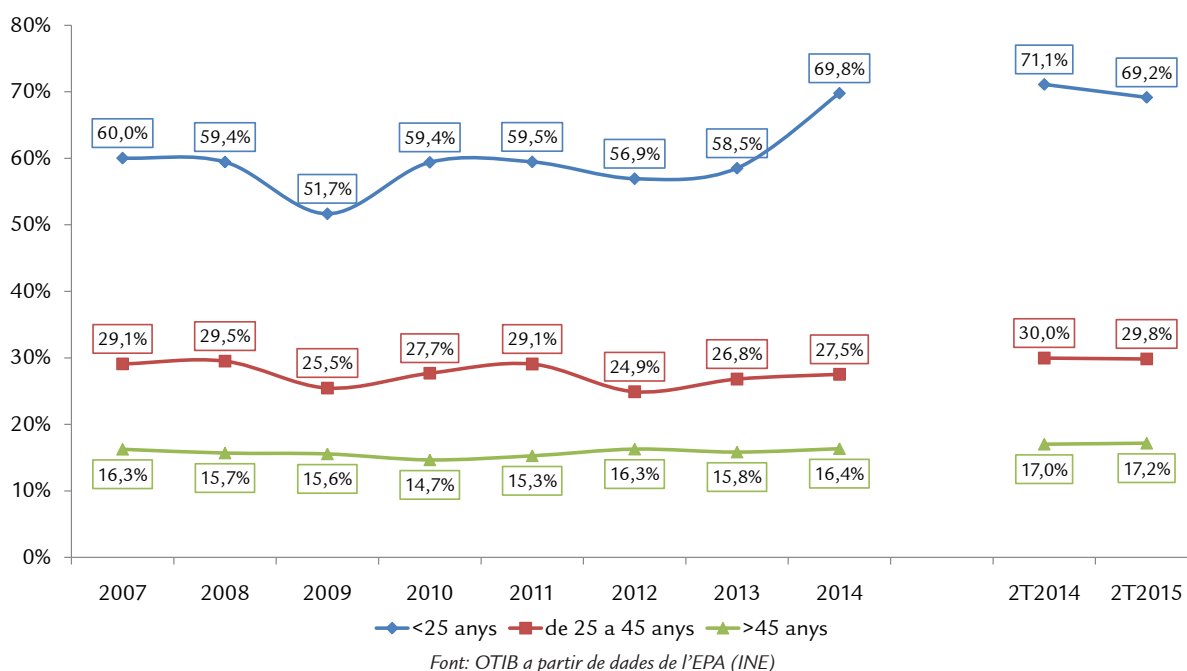

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Per edat, la taxa de temporalitat més alta és la del grup més jove. Així, els joves menors de 25 anys han de fer front a una taxa del 69,8%, és a dir 7 de cada 10 assalariats han signat un contracte temporal. Els segueix el grup de 25 a 45 anys amb una taxa del 27,5% i, finalment, els més grans de 45 anys amb una taxa del 16,4%. L'evolució de les diferents franges

d'edat presenta variacions. D'una banda, els dos grups de més edat (de 25 a 45 i els de més de 45 anys) es caracteritzen per una certa estabilitat, amb una variació entre 2007 i 2014 de menys d'1 p. p. De l'altra, els més joves han patit un increment considerable de la taxa (quasi 10 p. p.) en els mateixos set anys.

Gràfic 6. Evolució de la taxa de temporalitat a les Illes Balears per edat (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)

3.2. L'afiliació per tipus de contracte

Una altra font que ens proporciona informació de la temporalitat és la Tresoreria General de la Seguretat Social. Així, en la taula 1 es pot observar l'afiliació per tipus de contracte. Els treballadors d'alta a la Seguretat Social amb contracte fix

discontinu han experimentat un creixement exponencial durant els darrers cinc anys. Entre 2009 i 2014 s'han incrementat en un 29%, mentre que els treballadors indefinits a temps complet patien una davallada del 19% en el mateix període.

Taula 1. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2014, gener-setembre 2014 i 2015)

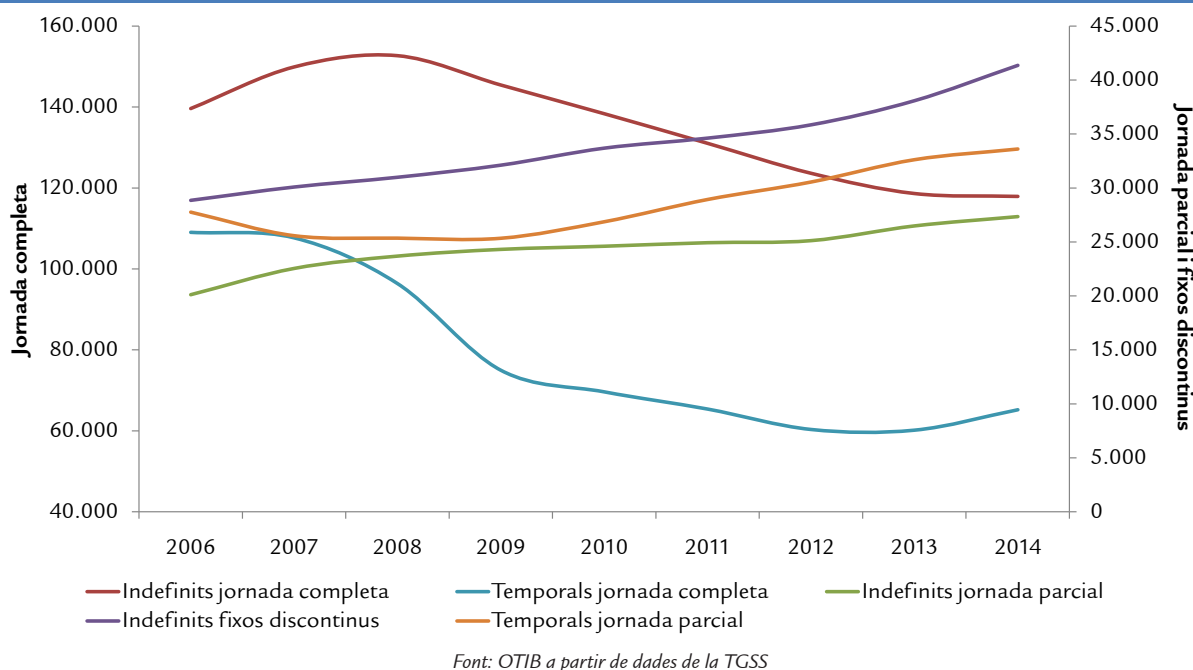
Tipus de contracte i jornada	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	gen-set 2014	gen-set 2015	Var (%) 15/14
Indefinits jornada completa	139.632	149.919	152.703	145.449	138.351	131.031	123.629	118.628	117.913	117.624	121.385	3,2%
Indefinits jornada parcial	20.102	22.535	23.678	24.302	24.592	24.921	25.111	26.476	27.339	27.179	28.211	3,8%
Indefinits fixos discontinus	28.861	30.095	31.000	32.123	33.699	34.628	35.860	38.096	41.372	47.917	50.855	6,1%
Temporals jornada completa	109.043	107.684	96.373	74.943	69.607	65.352	60.308	60.139	65.187	69.934	80.437	15,0%
Temporals jornada parcial	27.759	25.579	25.353	25.342	26.870	28.933	30.549	32.616	33.605	35.506	35.718	0,6%
No consta	7.203	6.977	7.519	8.324	7.662	8.125	7.685	6.802	7.713	7.696	8.144	5,8%
Total	332.600	342.789	336.625	310.481	300.781	292.989	283.142	282.757	293.130	305.857	324.750	6,2%

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

De la mateixa manera, en aquests darrers cinc anys els contractes temporals a jornada completa també han experimentat un fort descens (-13%), mentre que els temporals a jornada

parcial presenten l'increment més alt de tots els tipus de contractes (33%).

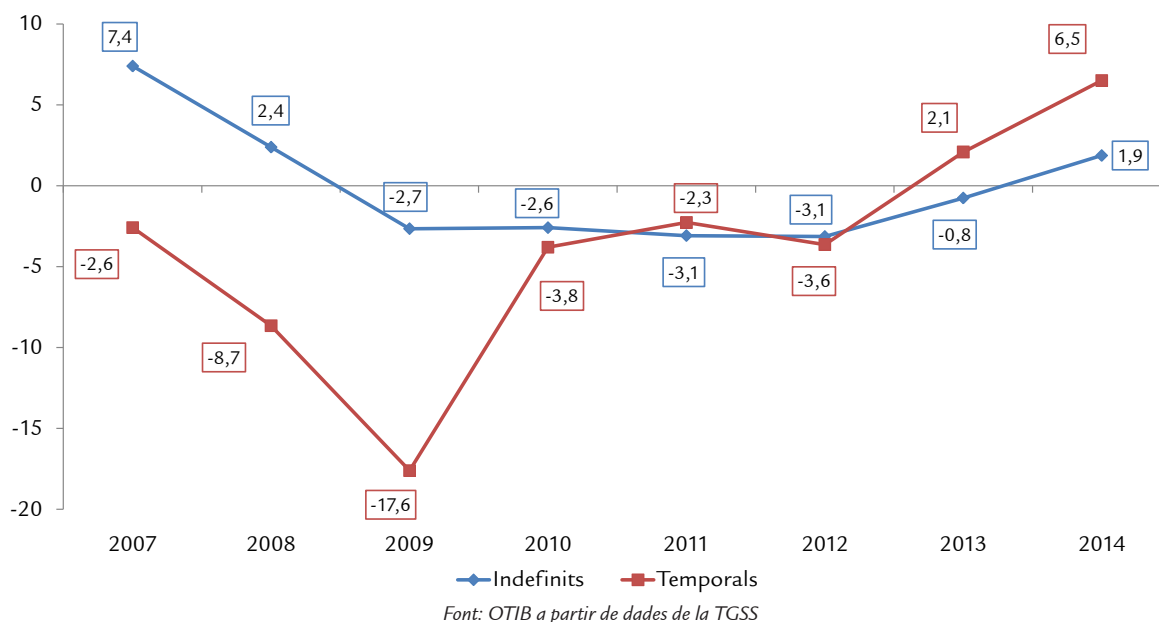
Gràfic 7. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte (2006-2014)

En termes agregats (gràfic 8), i com ja s'observava amb la taxa de temporalitat, els anys en què s'inicià la crisi econòmica els primers treballadors que van quedar sense feina eren els qui tenien un contracte temporal, per exemple el 2009 van caure un 17,6% davant el descens del 2,7% en el cas dels

treballadors amb contracte indefinit. En canvi, a partir del 2013 l'afiliació creix amb més força entre els treballadors temporals i així es reafirma durant el 2014 quan els temporals (6,5%) intensifiquen el creixement en relació amb els treballadors amb contracte indefinit (1,9%).

Gràfic 8. Evolució interanual de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte (2007-2014, gener-setembre 2014/15)

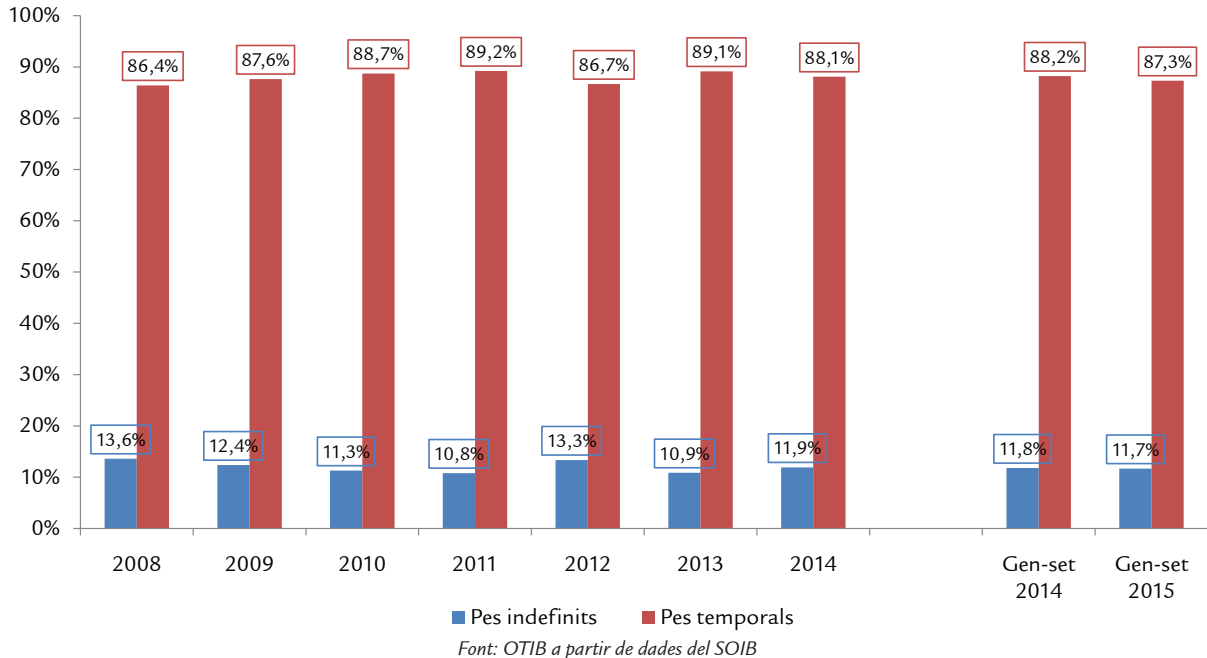

3.3. Els contractes registrats en el SOIB

L'anàlisi es pot ampliar amb les dades procedents del SOIB, que proporciona dades dels nous contractes registrats. Segons aquesta font, l'any 2014 el 88% dels nous contractes

registrats en el SOIB són de caire temporal. Aquests valors es mantenen en el temps, si bé el 2008 aquest percentatge era inferior (86,4%).

Gràfic 9. Evolució del pes de la contractació a les Balears segons el tipus de contracte (2008-2014 i gener-setembre 2014 i 2015)

Les dades de contractació acumulada fins al setembre del 2015 mostren un major increment dels contractes indefinits a temps complet (20,1%), dels temporals a temps complet (19,3%) i dels fixos discontinus (15,9%) respecte al mateix període del 2014. Les conversions de contractes temporals a indefinits i sobretot a fixos discontinus han tingut una forta incidència. Tanmateix, si s'analiza l'evolució de les diferents

modalitats de contractació en el període 2009 a 2014, s'observa com els contractes que experimenten més increment són els temporals a jornada parcial (+68,3%), els indefinits a temps parcial (+47,0%) i els fixos discontinus (41,8%). En canvi, cau la contractació indefinida a temps complet (-0,7%).

Taula 2. Evolució dels contractes registrats per modalitat (2009-2014 i gener-setembre 2014 i 2015)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Gen-set 2014	Gen-set 2015
Indefinits a temps complet	18.156	15.608	14.490	18.579	14.010	18.022	13.077	15.710
Indefinits a temps parcial	7.073	7.101	6.695	13.129	9.677	10.398	7.600	7.937
Indefinits fixos discontinus	12.689	11.882	12.434	11.684	13.848	17.989	15.789	18.295
Temporals a temps complet	187.338	183.945	181.499	171.758	183.842	206.030	165.404	197.295
Temporals a temps parcial	79.111	85.912	93.876	107.733	121.225	133.166	104.909	116.400
Formatius	1.159	1.161	1.120	1.304	1.556	2.592	1.819	2.452
Altres	1.439	1.311	1.256	1.020	1.263	1.554	1.193	1.160
Total	306.965	306.920	311.374	325.207	345.421	389.751	309.791	359.249

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

És interessant analitzar la durada dels contractes de durada determinada, atès que la qualitat de l'ocupació difereix si el contracte té una durada de sis mesos o superior, o bé si el contracte només es formalitza per uns dies. D'aquesta manera, en la taula 3 es detalla la durada dels contractes

determinats per mesos. S'observa que entre el 2008 i el 2014 els únics contractes que experimenten un increment són els de durada inferior a un mes, que pugen un 50%, mentre que cau la contractació en la resta de durades.

Taula 3. Evolució dels contractes temporals de durada determinada segons durada (2005-2014, gener-setembre 2014 i 2015)

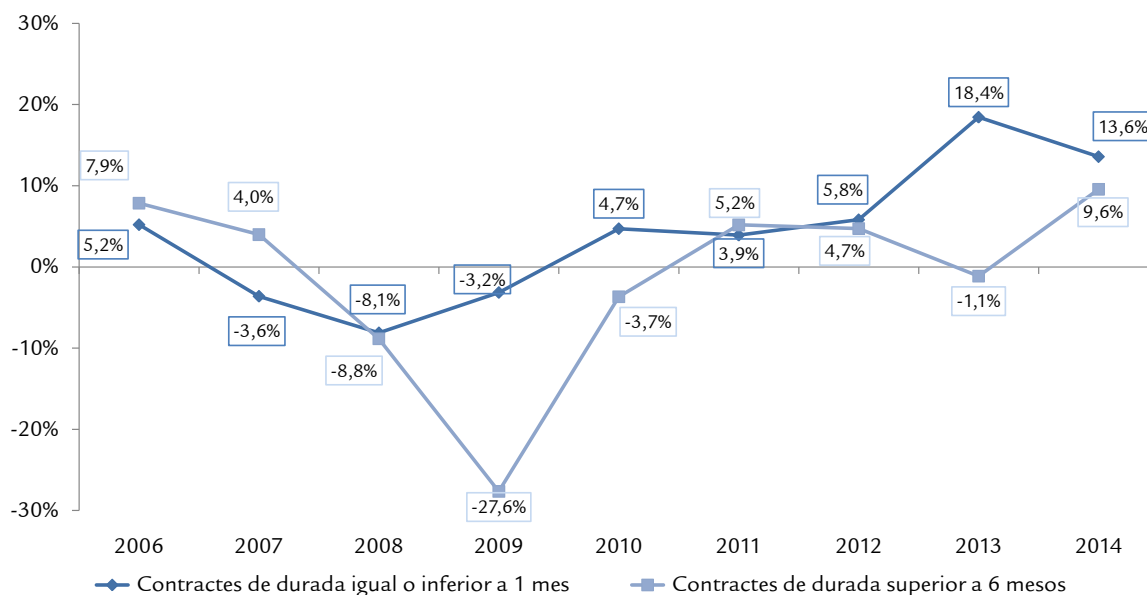
Contractes per durada	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Gen-set 2014	Gen-set 2015
<1 mes	74.428	78.299	75.470	69.347	67.162	70.323	73.071	77.316	91.571	104.000	76.372	87.809
1 a 3 mesos	99.879	108.396	108.858	90.904	68.659	69.714	71.236	68.855	72.322	78.120	67.362	74.576
3 a 6 mesos	72.983	68.659	66.975	58.236	43.140	44.725	48.469	46.249	50.971	55.824	50.122	57.231
6 a 12 mesos	14.876	15.942	16.000	14.343	10.180	9.989	10.946	11.402	11.813	12.745	10.699	12.612
Més de 12 mesos	1.453	1.671	2.316	2.353	1.901	1.649	1.296	1.420	864	1.145	856	778
TOTAL	263.619	272.967	269.619	235.183	191.042	196.400	205.018	205.242	227.541	251.834	205.411	233.006

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Els contractes de durada igual o inferior a 1 mes presenten una evolució interanual positiva des de l'any 2010 (gràfic 10), i fins i tot durant els anys més crus de la crisi no patiren des-

censos tan elevats com els contractes de durada superior a 6 mesos.

Gràfic 10. Evolució interanual dels contractes segons durada (2006-2014)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Aleshores, a pesar de l'increment de la contractació registrada, es detecta un fort augment dels contractes de poca durada i, fins i tot, de molt poca durada. Així, el 2014 els contractes de durada inferior a 30 dies representen un 35,9%

del total dels contractes de durada determinada. També els contractes de menys de tres dies mantenen la tendència a l'alça i s'incrementen un 20,0%.

Taula 4. Evolució dels contractes temporals de durada determinada de durada inferior a 30 dies (2010-2014, gener-setembre 2014 i 2015)

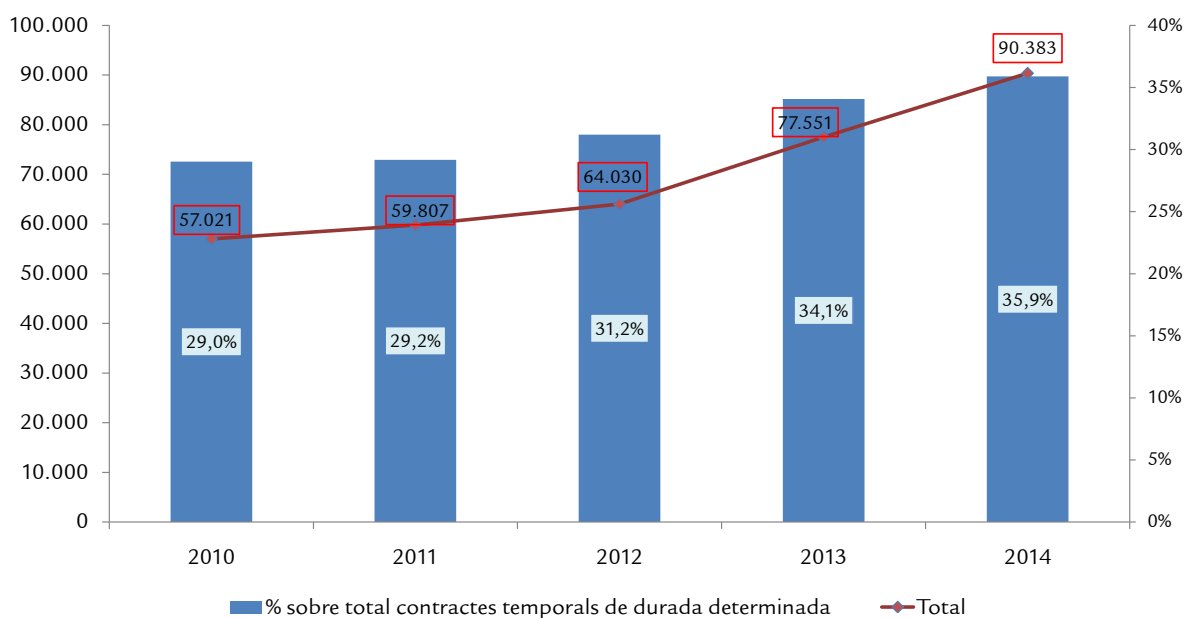
	2010	2011	2012	2013	2014	Gen-set 2014	Gen-set 2015
1 dia	18.960	20.480	23.730	32.826	38.920	28.817	33.457
2 dies	6.101	6.135	6.755	8.827	11.395	8.027	9.579
3-5 dies	7.328	7.829	8.431	9.503	10.612	7.609	8.892
6-10 dies	6.400	7.045	6.722	7.572	8.526	5.900	6.697
11-15 dies	7.192	7.324	7.252	7.314	8.213	5.862	6.708
16-29 dies	11.040	10.994	11.140	11.509	12.717	9.319	10.057
Total	57.021	59.807	64.030	77.551	90.383	65.534	75.390

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

En el gràfic següent es fa palès l'augment progressiu que han experimentat els contractes de durada inferior a 30 dies i el pes que tenen respecte del total. L'any 2010 sumaven 57.021

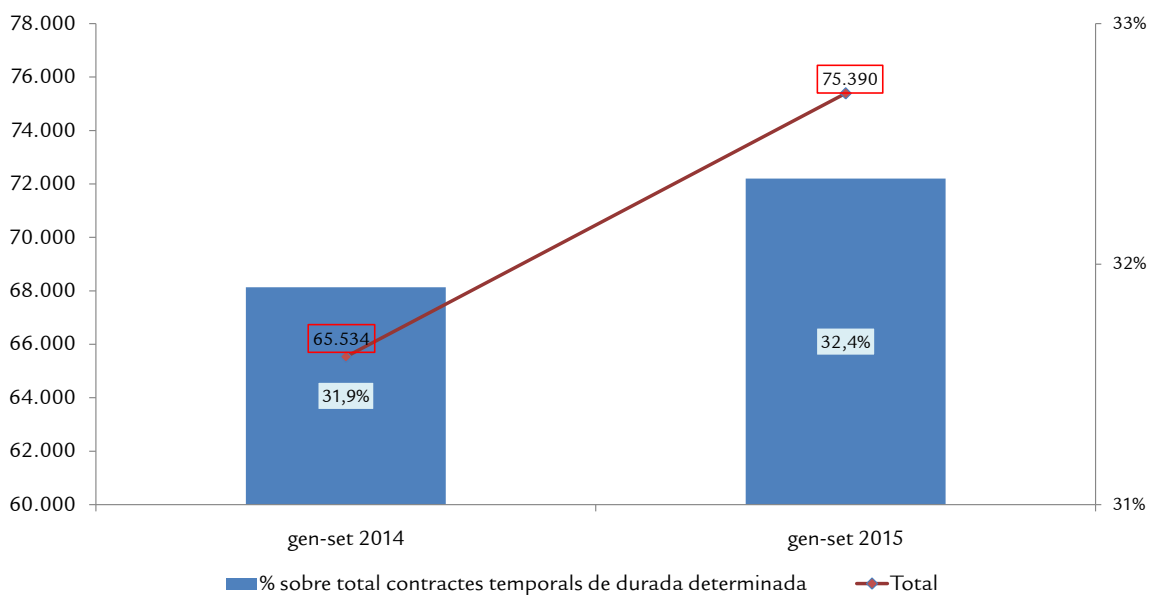
contractes, xifra que puja fins als 90.383 el 2014. Això representa un increment del 58,8% en els darrers cinc anys. Pel que fa al pes, en el mateix període ha guanyat 6,9 p. p.

Gràfic 11. Evolució dels contractes de durada inferior a 30 dies i del seu pes sobre el total de la contractació de durada determinada (2010-2014)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 12. Evolució dels contractes de durada inferior a 30 dies i del seu pes sobre el total de la contractació de durada determinada (gener-setembre 2014 i 2015)

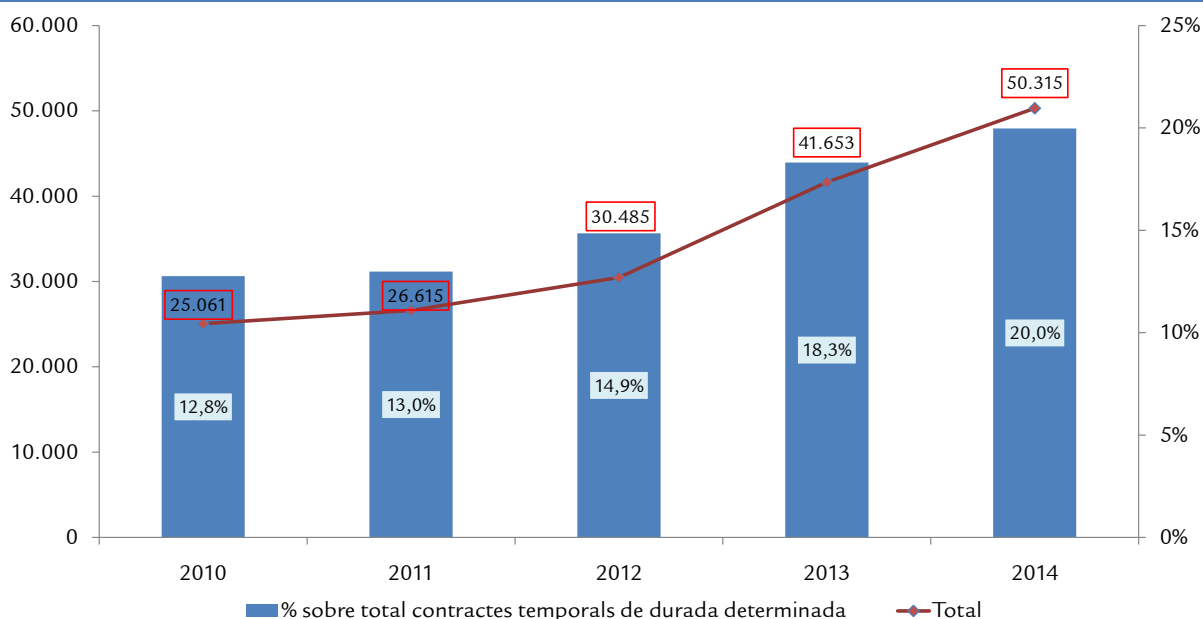

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

El 2014 es van signar 50.315 contractes de durada igual o inferior a 2 dies, que van representar el 20% del total de contractes de durada determinada. El 2010 la suma d'aquests contractes fou de 25.061, això vol dir que en els darrers cinc

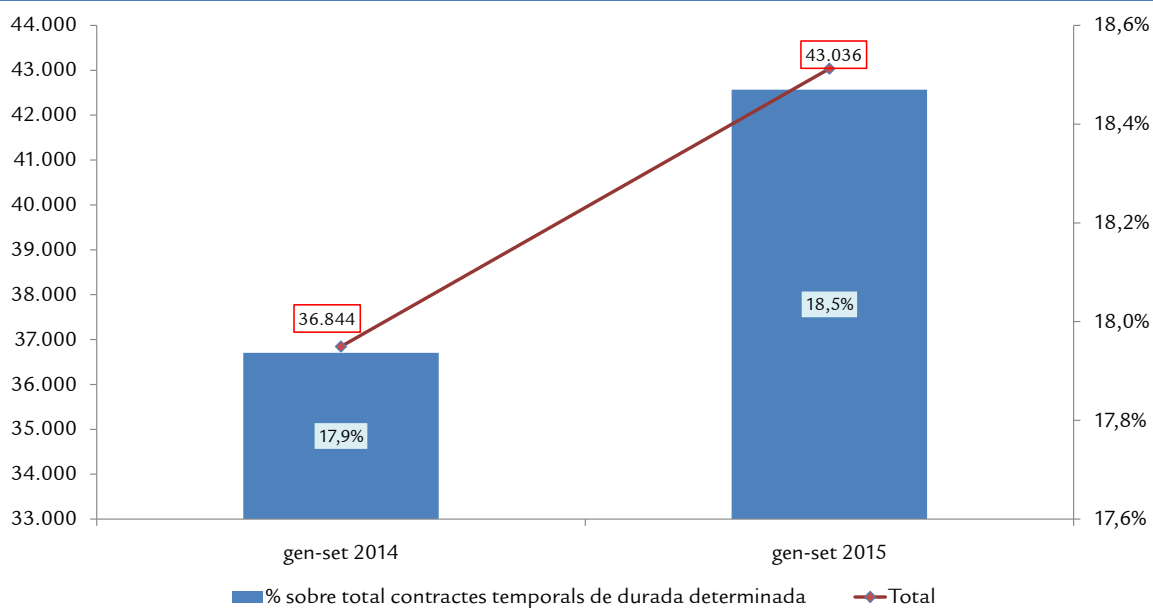
anys hi ha hagut un increment del 100,8%. El pes d'aquests contractes respecte del total ha passat del 12,8% al 20,0%, ha augmentat en 7,2 p. p.

Gràfic 13. Evolució dels contractes de durada igual o inferior a 2 dies i del seu pes sobre el total de la contractació de durada determinada (2010-2014)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 14. Evolució dels contractes de durada igual o inferior a 2 dies i del seu pes sobre el total de la contractació de durada determinada (gener-setembre 2014 i 2015)

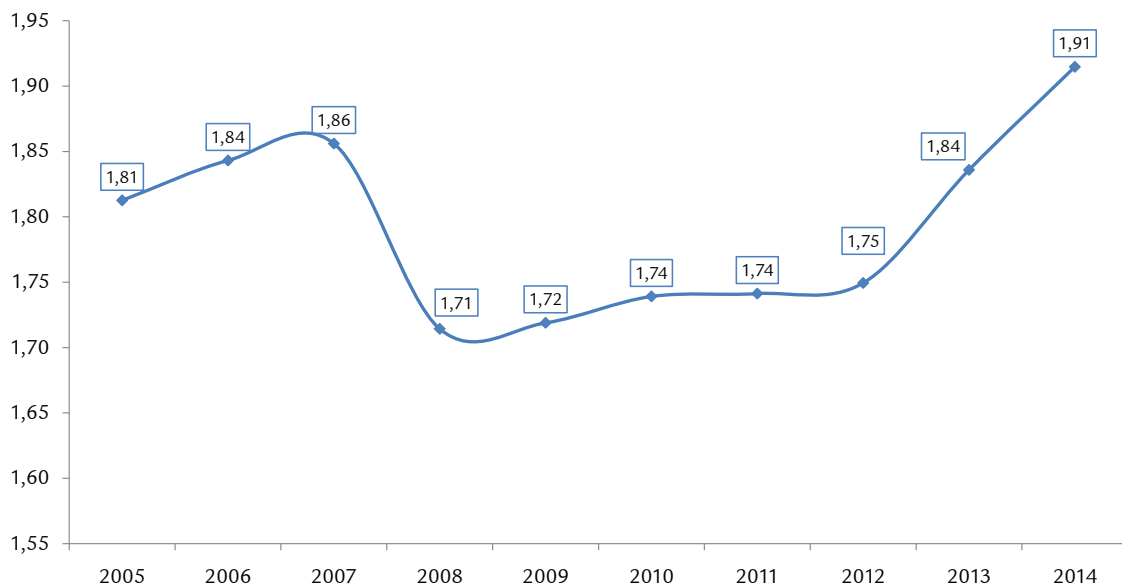

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

D'altra banda, l'índex de rotació s'obté del quocient entre el nombre de contractes d'un període i les persones contractades. El 2014 se situa en l'1,91 contractes per persona contractada. Com es pot observar, aquesta xifra és la més alta

de tota la sèrie estudiada (des del 2005). Entre els anys 2007 i 2008 hi ha un fort descens (14 p. p.), probablement per la caiguda del nombre total de contractes a conseqüència de la recessió econòmica.

Gràfic 15. Evolució de l'índex de rotació laboral (contractes/persones contractades), Illes Balears (2005-2014)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Durant el 2014, 6.540 persones registraren 6 o més contractes, que representen el 3,1% del total de persones contractades.

Aquestes signaren en total 76.735 contractes, fet que representa el 19,7% del total de la contractació registrada.

Taula 5. Persones contractades segons el nombre de contractes registrats durant l'any (2010-2014)

Persones contractades segons el nombre de contractes					
	2010	2011	2012	2013	2014
1 contracte	118.010	119.099	123.911	121.846	128.616
2 a 5 contractes	57.960	58.966	60.792	64.480	72.676
6 a 10 contractes	2.935	2.809	3.083	3.678	4.299
11 a 30 contractes	1.164	1.199	1.235	1.515	1.928
31 a 50 contractes	100	128	132	174	237
51 a 70 contractes	13	17	23	33	52
Més de 70 contractes	6	0	7	13	22
Més de 100 contractes	0	0	0	1	2
	180.188	182.218	189.183	191.740	207.832

	2010	2011	2012	2013	2014
1 contracte	65,5%	65,4%	65,5%	63,5%	61,9%
2 a 5 contractes	32,2%	32,4%	32,1%	33,6%	35,0%
6 a 10 contractes	1,6%	1,5%	1,6%	1,9%	2,1%
11 a 30 contractes	0,6%	0,7%	0,7%	0,8%	0,9%
31 a 50 contractes	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
51 a 70 contractes	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Més de 70 contractes	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Més de 100 contractes	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

4. La parcialitat a les Illes Balears

4.1 La taxa de parcialitat

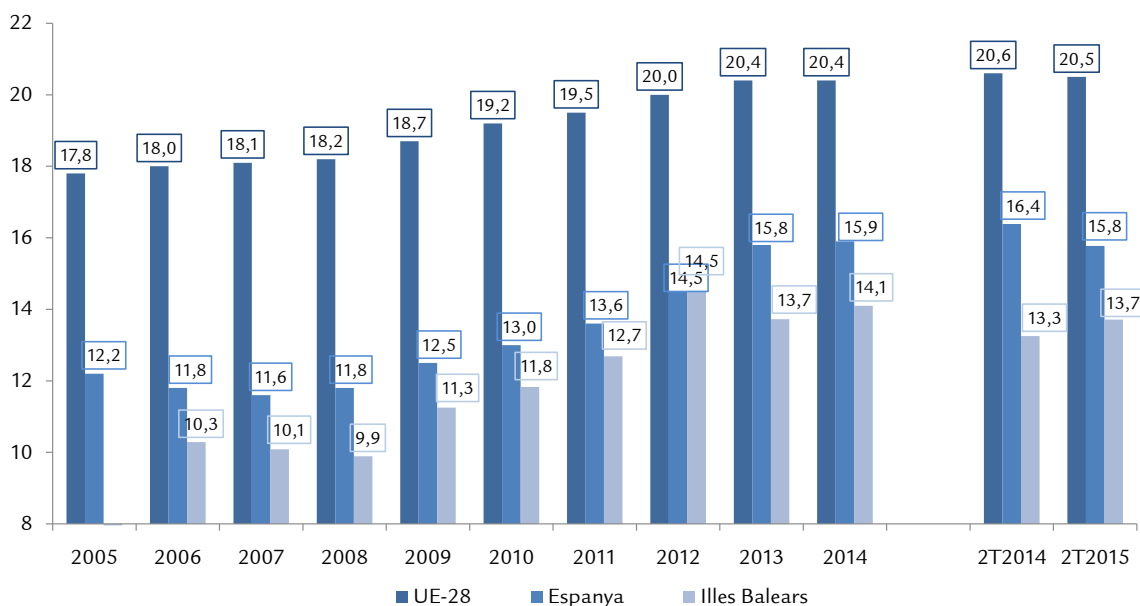
A Espanya la llei determina que els contractes a temps parcial són aquells en què la jornada en nombre d'hores al dia, la setmana, el mes o l'any és inferior a la d'un contracte a temps complet comparable.¹ Per tant, la taxa de parcialitat s'obté de la relació entre els contractes a temps parcial respecte del total de contractes.

Com es pot observar en la sèrie, la parcialitat de les Illes Ba-

lears és inferior a la d'Espanya, i ambdós casos són inferiors a la parcialitat de la mitjana europea. Aquest és un fet que s'ha mantingut des de l'any 2005, el primer any que es contempla en el gràfic 16. Així, les Balears presenten una taxa de parcialitat (14,1% el 2014) inferior a la del conjunt d'Espanya (15,9%) i sobretot inferior a la de la mitjana de la UE-28 (20,4%).

¹ Vegeu el monogràfic: Observatori del Treball de les Illes Balears. *Anàlisi de l'ocupació a temps parcial en un context de crisi a les Illes Balears*. (Col·lecció d'Estudis laborals, núm. 16).

Gràfic 16. Evolució de la taxa de parcialitat a les Illes Balears, Espanya i la Unió Europea (28) (2005-2014, 2T2014 i 2T2015)

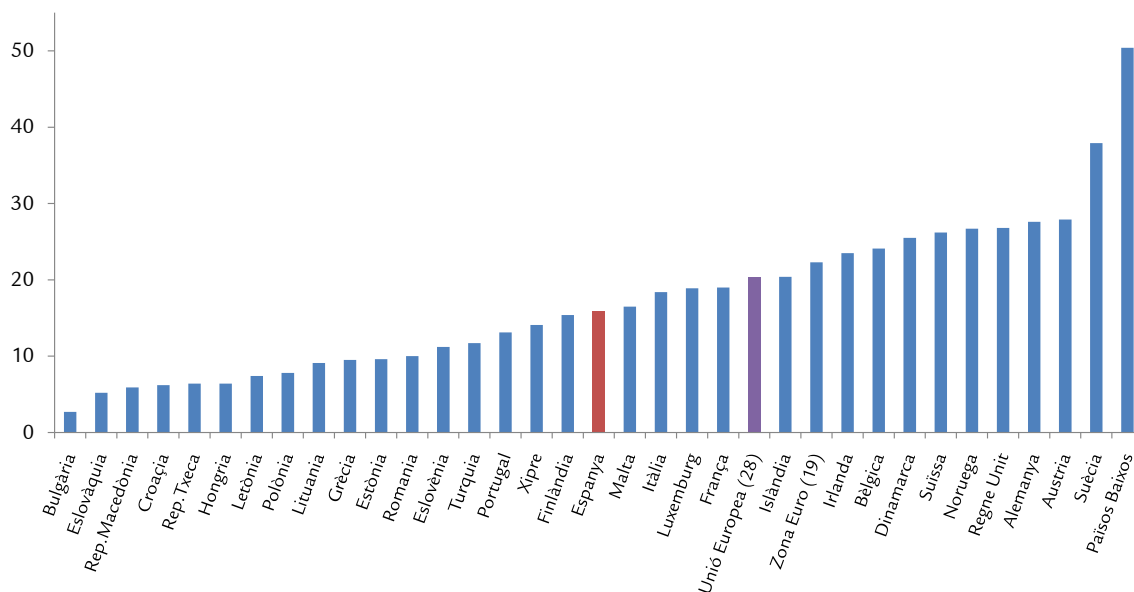

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE) i Eurostat

Respecte de les dades de l'Eurostat, els Països Baixos (50,4%) o Suècia (37,9%) encapçalen el rànquing de la Unió Europea

el 2014. Dels 35 valors recollits en el gràfic 17, Espanya, amb un 15,9%, ocupa la divuitena posició.

Gràfic 17. Comparativa de la taxa de parcialitat als 28 països de la UE (2014)

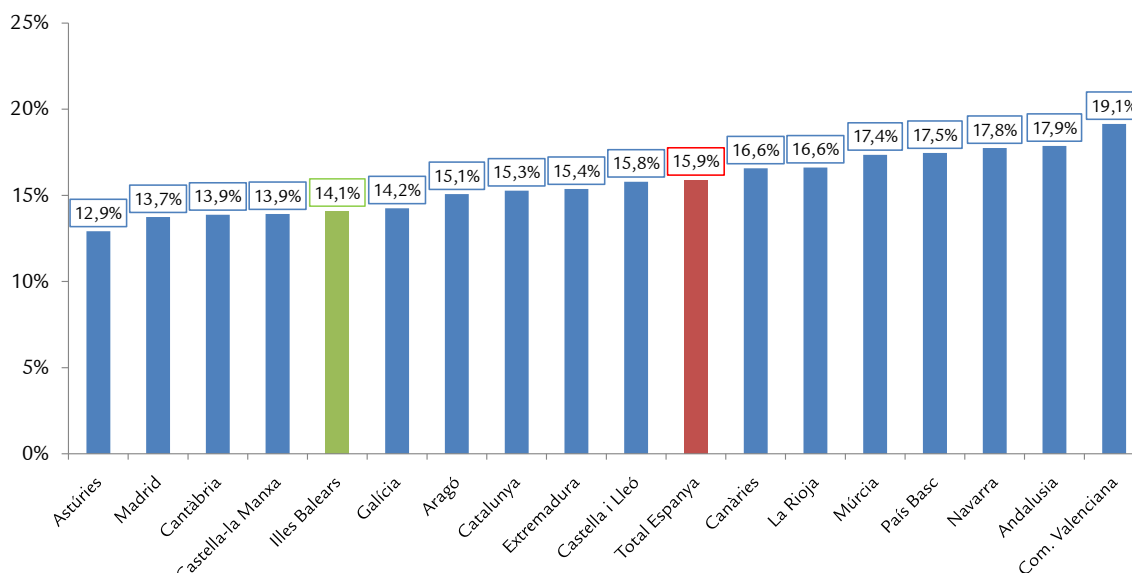

Font: OTIB a partir de dades de l'Eurostat

Pel que fa al conjunt d'Espanya, les Illes ocupen el sisè lloc per comunitats autònomes. La comunitat amb la taxa més baixa és Astúries (12,9%) i la més alta és la Comunitat Valen-

ciana (19,1%). Respecte de l'evolució, la taxa de parcialitat ha crescut a Balears durant els darrers anys, i ha passat del 9,9% el 2008 al 14,1% el 2014.

Gràfic 18. Taxa de parcialitat per comunitats autònomes (2014)

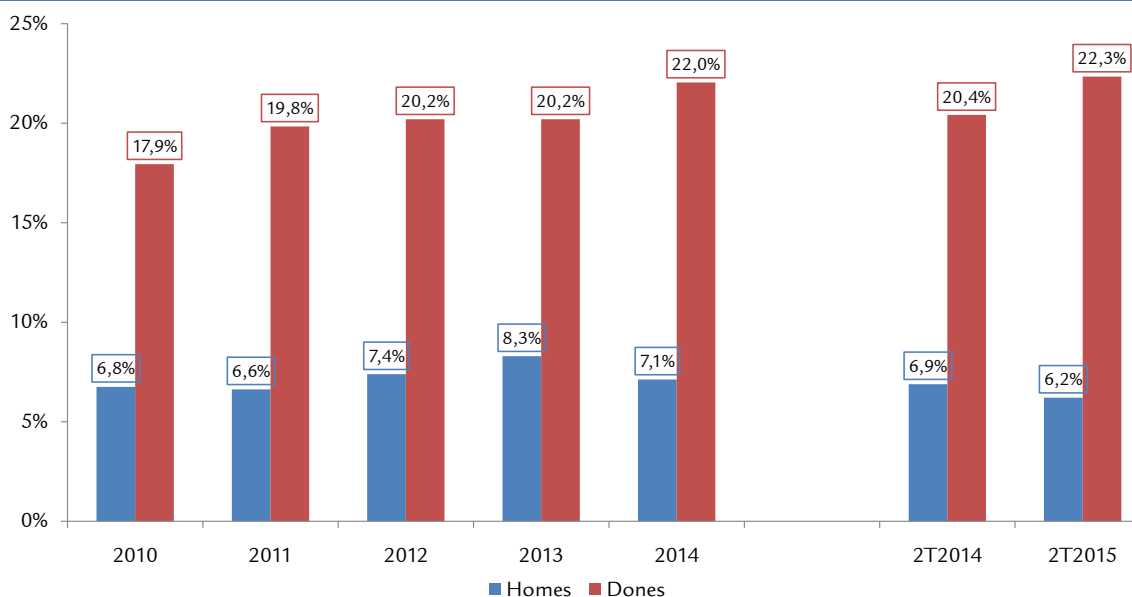

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

El perfil dels treballadors amb contracte a jornada parcial és clarament femení (22,0%). La taxa dels homes el 2014 és del 7,1%, que suposa una diferència de 14,9 p. p. respecte a les dones. El 2010 la diferència fou de 11,2 p. p.; en aquests cinc anys la taxa femenina ha superat la masculina entre 11 p. p. i

15 p. p. Una de les raons que pot explicar que la contractació a jornada parcial té més incidència entre les dones és la conciliació familiar, ja que encara són elles les que, majoritàriament, sacrifiquen hores de feina per raons familiars.

Gràfic 19. Evolució de la parcialitat per sexe a les Illes Balears (2010-2014, 2T2014 i 2T2015)

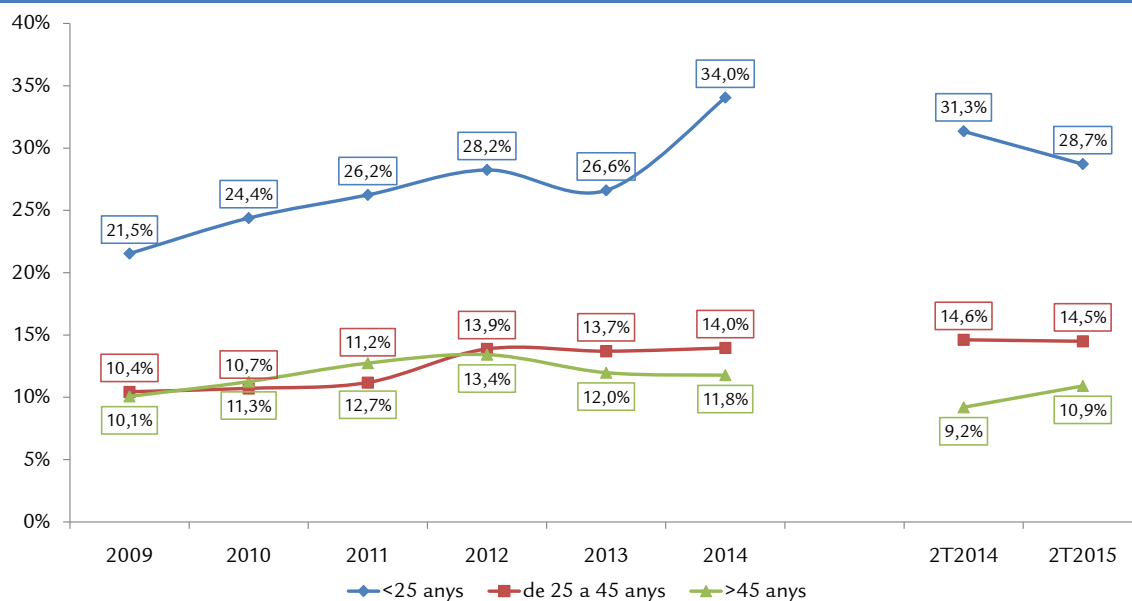

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Per grups d'edat, s'observa que generalment la taxa de parcialitat és inversament proporcional a l'edat del treballador, de manera que a menys edat més incidència del treball a temps parcial, fet que ja es donava amb la taxa de temporalitat. Així, el 2014 els joves menors de 25 anys pateixen una parci-

alitat del 34%, a continuació vénen els treballadors de 25 a 45 anys (14%) i, finalment, els més grans de 45 anys (11,8%). Respecte dels valors de l'any 2009, la taxa dels més joves és la que ha pujat més (12,5 p. p.), seguida pels de mitjana edat (3,5 p. p.) i pels de més de 45 anys (1,7 p. p.).

Gràfic 20. Evolució de la taxa de parcialitat a les Illes Balears per edat (2009-2014, 2T2014 i 2T2015)

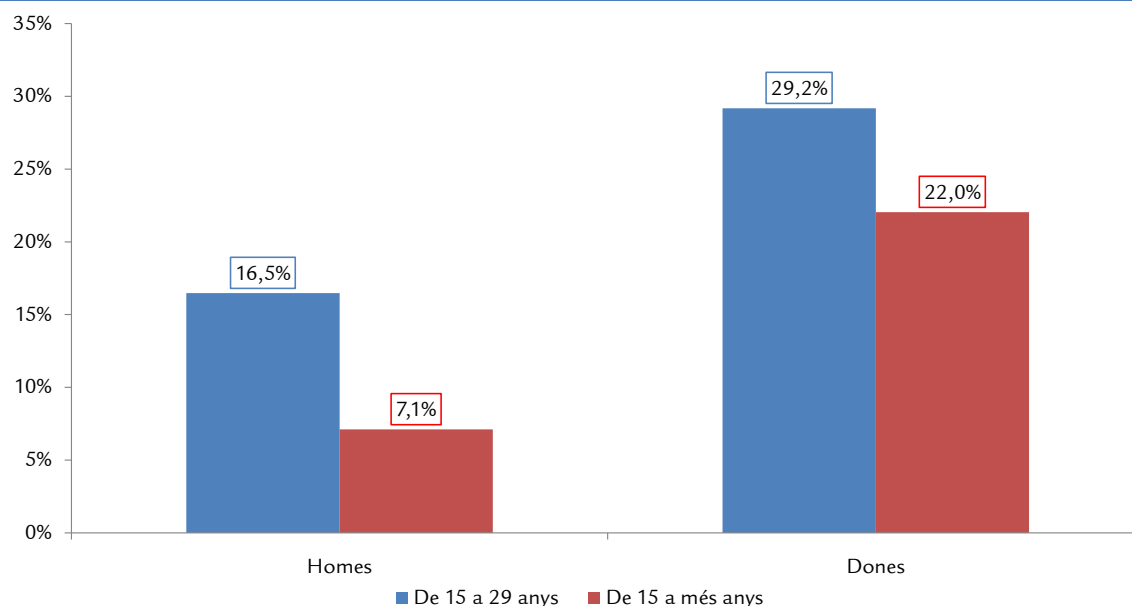

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

El 2014 la taxa de parcialitat combinant aquests dos factors –sexe i edat– a les Illes Balears mostra, com ja s'ha comentat, la prevalença entre les dones. Entre els més joves, una de les raons de la jornada parcial és compatibilitzar el treball amb els estudis. En el cas dels homes, la taxa entre els joves (de 15 a 29 anys) és més del doble que la del conjunt de treballadors (16,5% enfront del 7,1%), que es podria explicar en

part per la raó anterior. En el cas de les dones, la parcialitat passa del 29,2% entre les menors de 29 anys al 22% per al conjunt de treballadores, és a dir, la disminució és molt inferior a la masculina. En aquest cas, és fa palès el fet que hi ha més raons, a més de la formació, que determinen que les dones optin pel treball a temps parcial.

Gràfic 21. Taxa de parcialitat per sexe i edat a les Illes Balears (2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

L'EPA permet analitzar els motius pels quals es treballa a temps parcial. Se n'han comentat dos com a explicació de l'elevada parcialitat entre els més joves: la formació i el fet de tenir cura de familiars. Però la realitat mostra que el 2014 el

conjunt de treballadors que trien la jornada parcial per raons d'estudis o formació és del 4,0% i que per raons familiars és del 13,2%.

Taula 6. Motius pels quals es treballa a temps parcial a les Illes Balears (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)

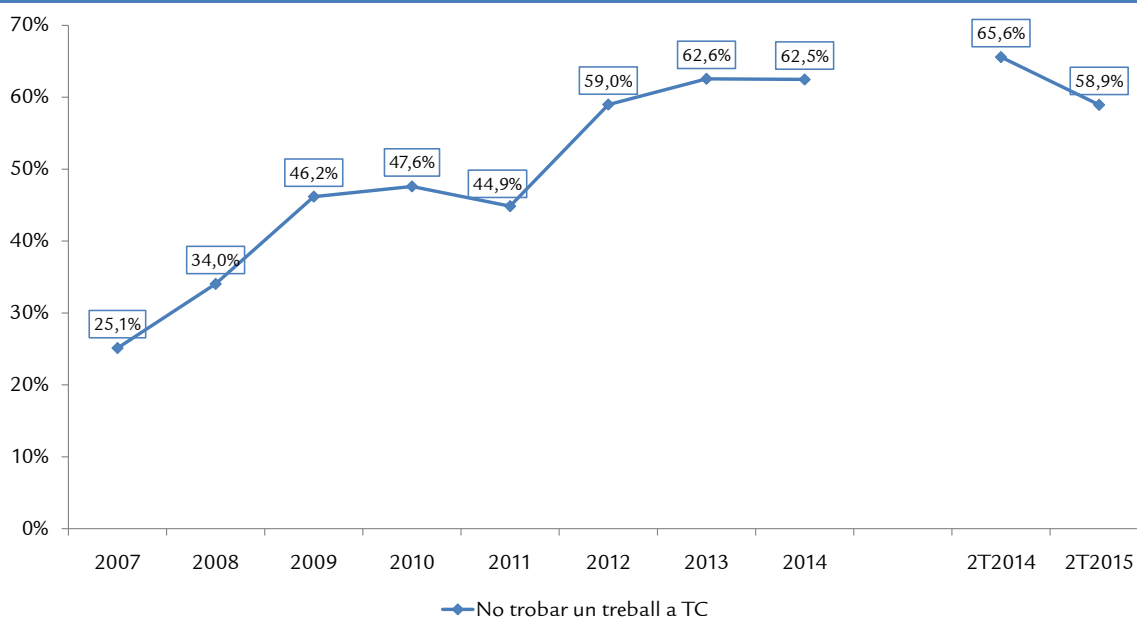
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2T2014	2T2015
En educació o formació	10,2%	9,6%	8,4%	5,4%	7,2%	4,4%	4,3%	4,0%	2,2%	6,4%
Malaltia o discapacitat	2,5%	1,5%	1,6%	1,5%	2,0%	1,1%	1,7%	1,8%	1,5%	0,3%
Atenció de fills, malalts o gent gran	17,5%	16,6%	14,2%	13,2%	11,0%	9,6%	8,2%	8,4%	8,2%	10,4%
Altres obligacions familiars	19,9%	13,7%	10,0%	7,9%	6,9%	6,4%	4,3%	4,8%	5,2%	4,8%
No trobar un treball a TC	25,1%	34,0%	46,2%	47,6%	44,9%	59,0%	62,6%	62,5%	65,6%	58,9%
No voler un treball a TC	12,7%	12,1%	9,7%	10,4%	14,0%	8,8%	5,5%	6,8%	7,0%	6,3%
Altres raons	12,0%	12,3%	9,9%	13,7%	13,4%	10,3%	13,4%	11,3%	10,4%	12,4%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

De fet, la majoria de les persones que actualment treballen amb una jornada parcial ho fan perquè no han pogut trobar un lloc de feina a jornada completa. Així, el pes de la jornada parcial involuntària és del 62,5%. Aquesta taxa ha expe-

rimentat un fort increment des del començament de la crisi econòmica, ja que ha passat del 25,1% el 2007 al 62,5% el 2014. Ha augmentat en 37,3 p. p. En canvi la resta de motius han perdut pes en el mateix període.

Gràfic 22. Evolució de la parcialitat involuntària a les Illes Balears (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)

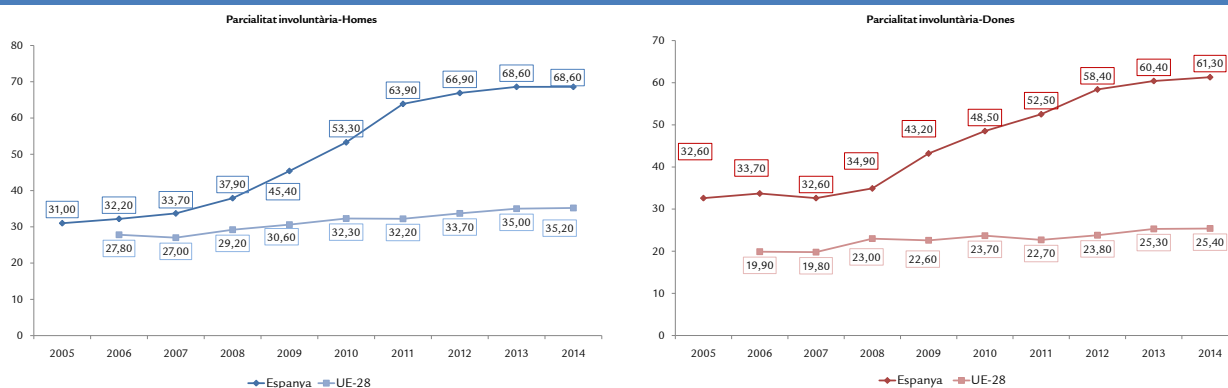

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

La taxa de parcialitat involuntària és, en canvi, molt inferior en el conjunt de la Unió Europea, un 35% per als homes i un

25,4% en el cas de les dones.

Gràfic 23. Evolució de la parcialitat involuntària a l'UE-28 i Espanya (2005/2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE) i l'Eurostat

4.2 L'afiliació per tipus de jornada

La Tresoreria General de la Seguretat Social proporciona dades d'afiliació per tipus de jornada. Segons aquestes, el nombre total d'afiliats amb jornada completa el 2014 és

de 183.100, mentre que a jornada parcial és de 60.944. En termes interanuals, els afiliats amb jornada parcial han augmentat més (3,1%) que els de jornada completa (2,4%).

Taula 7. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2014, gener-setembre 2014 i 2015)

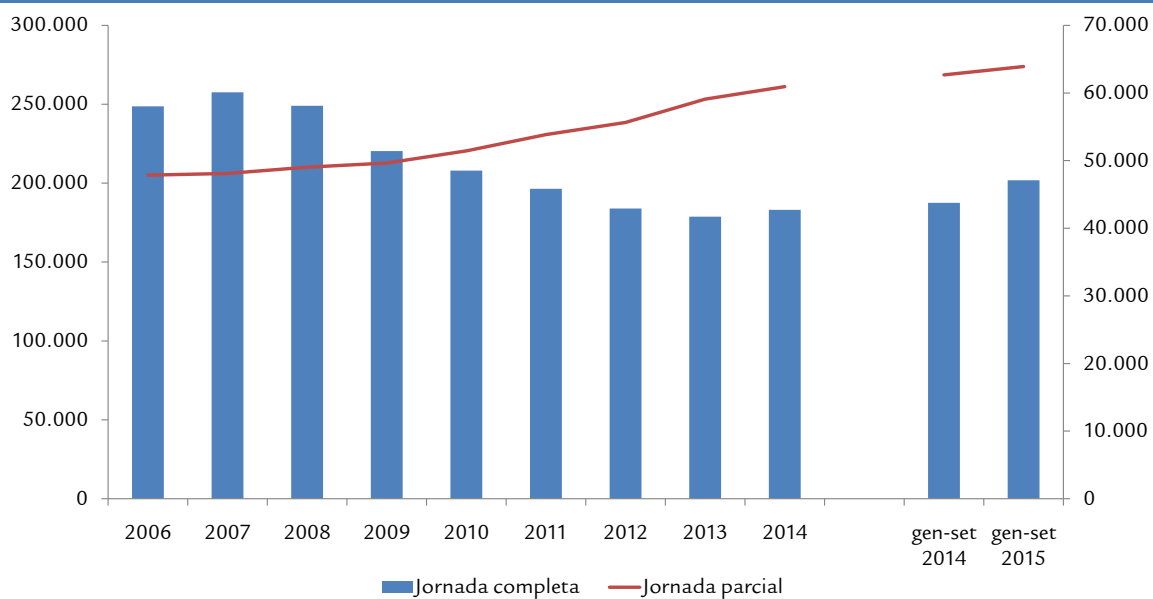
Tipus de contracte i jornada	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	gen-set 2014	gen-set 2015
Indefinits jornada completa	139.632	149.919	152.703	145.449	138.351	131.031	123.629	118.628	117.913	117.624	121.385
Indefinits jornada parcial	20.102	22.535	23.678	24.302	24.592	24.921	25.111	26.476	27.339	27.179	28.211
Indefinits fixos discontinus	28.861	30.095	31.000	32.123	33.699	34.628	35.860	38.096	41.372	47.917	50.855
Temporals jornada completa	109.043	107.684	96.373	74.943	69.607	65.352	60.308	60.139	65.187	69.934	80.437
Temporals jornada parcial	27.759	25.579	25.353	25.342	26.870	28.933	30.549	32.616	33.605	35.506	35.718
No consta	7.203	6.977	7.519	8.324	7.662	8.125	7.685	6.802	7.713	7.696	8.144
Total jornada completa	248.675	257.603	249.076	220.392	207.958	196.383	183.937	178.767	183.100	187.558	201.822
Total jornada parcial	47.861	48.113	49.030	49.644	51.462	53.854	55.660	59.092	60.944	62.686	63.929
Total	332.600	342.789	336.625	310.481	300.781	292.989	283.142	282.757	293.130	305.857	324.750

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

A més llarg termini, si es comparen les dades de 2014 amb les de 2006, s'observa un gran increment de la jornada parcial en detriment de la jornada completa. Així, el nombre de treballadors d'alta a la Seguretat Social amb contracte a temps

complet ha patit una davallada del 26,4% entre el 2006 i el 2014, mentre que el nombre de treballadors amb contracte a temps parcial ha experimentat un augment del 27,3% en el mateix període.

Gràfic 24. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de jornada (2006-2014, gener-setembre 2014 i 2015)

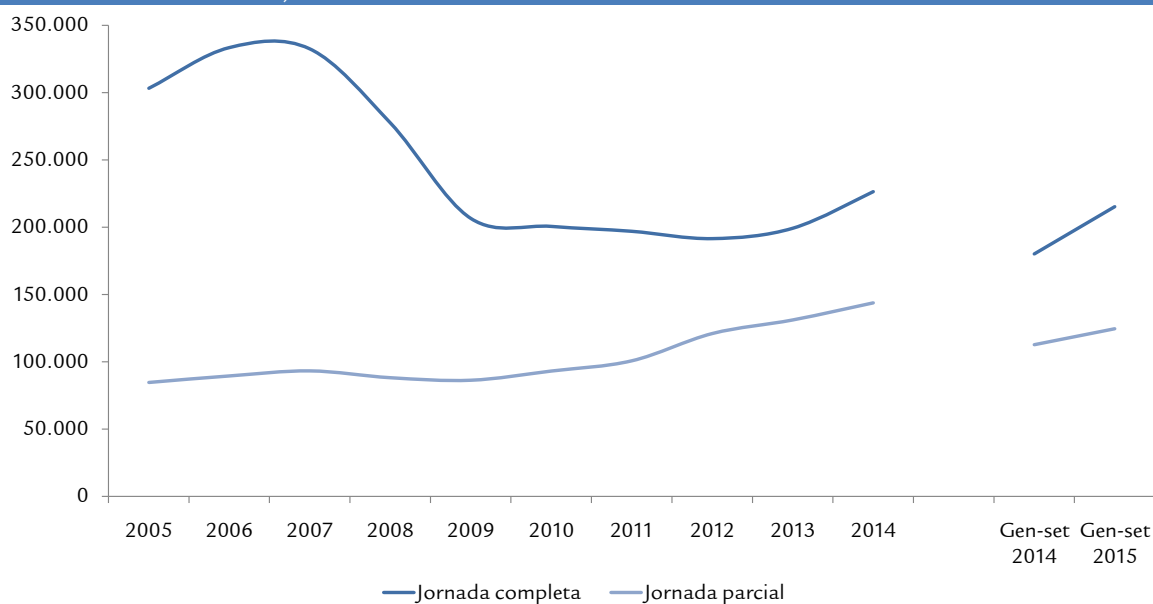
Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

4.3 Els contractes registrats en el SOIB per tipus de jornada

Una altra font que ens permet analitzar la parcialitat és el SOIB, que recull els nous contractes registrats per tipus de jornada. El 2014 es registren 226.415 nous contractes a temps complet i 143.793 a temps parcial. Això suposa que els primers representen el 61,2% del total de nous contractes i els segons el 38,8% restant. Respecte dels resultats de l'any

2005, com s'observa en el gràfic 25, els contractes a jornada completa han experimentat un fort descens (17 p. p.), que coincideix amb l'increment dels contractes a temps parcial (17 p. p.). Així, s'ha passat d'un pes de la jornada parcial del 21,8% el 2005 al 38,8% el 2014.

Gràfic 25. Evolució dels nous contractes registrats en el SOIB per jornada (2005-2014, gener-setembre 2014 i 2015)

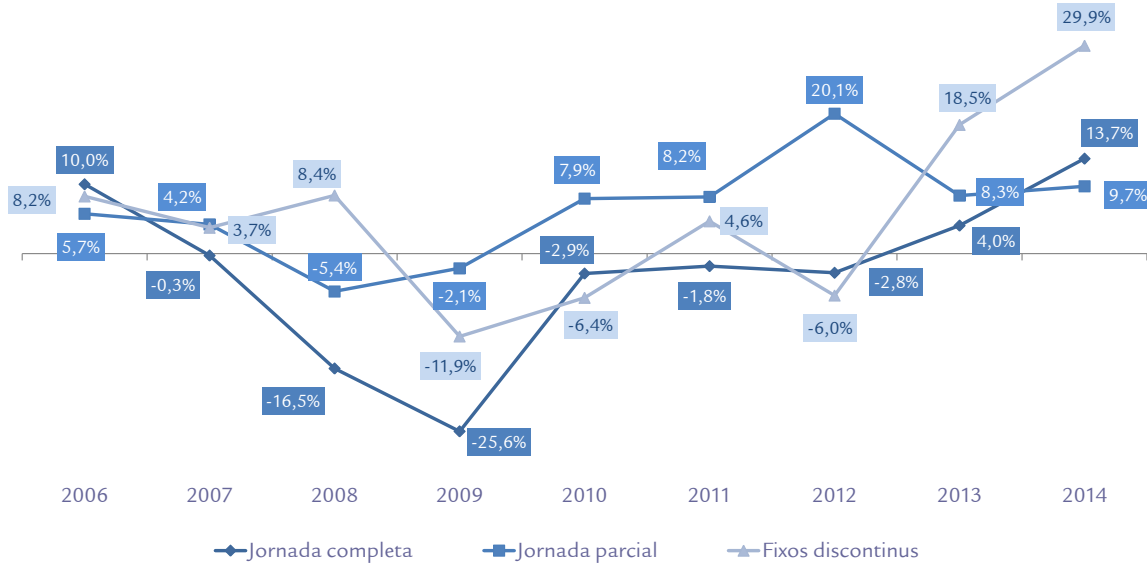

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

La variació interanual de la contractació per tipus de jornada presenta resultats diferents en cada cas. En general, excepte el 2008 i el 2009, la jornada parcial ha registrat variacions positives interanuals, i la de 2014 respecte de 2013 és del 9,7%. La contractació fixa discontinua també ha augmentat

considerablement respecte del 2013 (29,9%). Els contractes a temps complet han registrat una variació interanual més diversa, amb increments i decrements, i el 2014 també han crescut un 13,7%.

Gràfic 26. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2014)

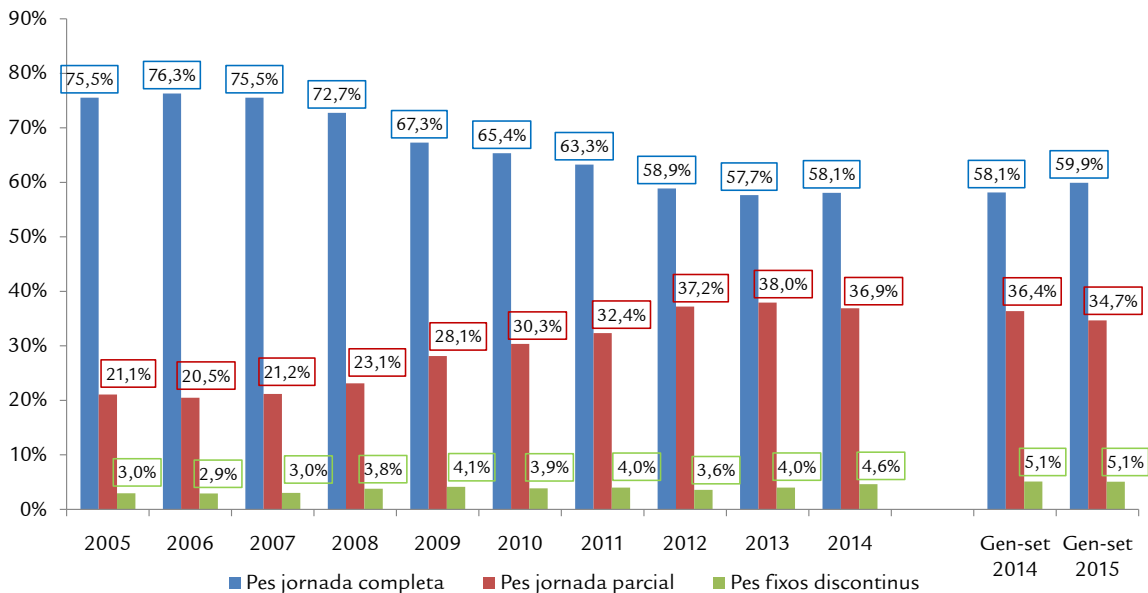

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

El pes de la nova contractació de 2014 es distribueix de la manera següent: un 58,1% a jornada completa, un 36,9% a jornada parcial i un 4,6% fixos discontinus. Des de l'any 2005, la jornada completa ha passat de ser les tres quartes

parts del total de la contractació a un poc més de la meitat. Aquesta diferència s'ha traslladat especialment a la contractació a temps parcial, i també a la fixa discontinua.

Gràfic 27. Evolució de la distribució de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2014, gener-setembre 2014 i 2015)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Per completar l'estudi, s'analitzen les hores (la durada de la jornada) dels contractes a temps parcial dels contractes registrats en el SOIB. En la mateixa línia del que s'apuntava sobre l'increment dels contractes de durada igual o inferior a

dos dies, augmenten també els contractes de jornada d'una o dues hores diàries. El 28% del total de contractes a jornada parcial registrats durant el 2014 van ser d'aquest tipus. En termes absoluts equivalen a 40.290 contractes.

Taula 8. Evolució dels contractes a temps parcial segons la durada de la jornada diària (en hores) (2011-2014, gener-setembre 2014 i 2015)

	2011	2012	2013	2014	gener-set 2014	gener - set 2015
1	15.138	15.208	17.815	16.336	12.068	12.135
2	14.536	18.752	22.389	23.954	19.009	19.583
3	9.665	10.986	12.477	13.211	10.652	11.946
4	33.692	38.278	43.884	48.088	39.105	41.377
5	10.970	11.739	14.001	17.385	13.393	16.309
6 i més	16.690	17.653	20.482	24.756	18.415	23.166
Total	100.736	112.657	131.102	143.793	112.696	124.558

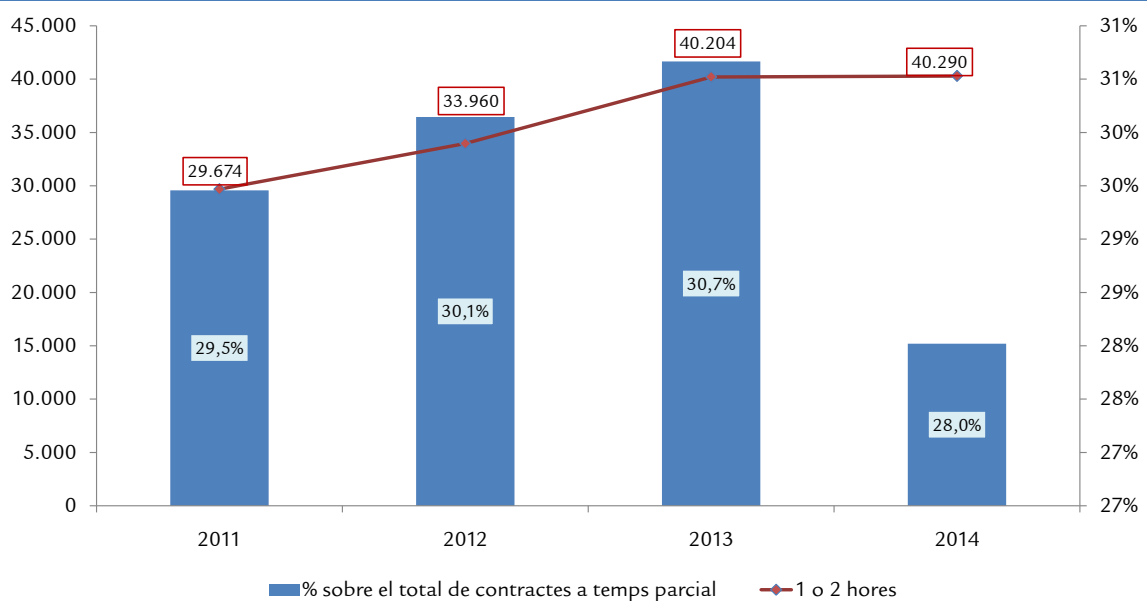
	2011	2012	2013	2014	gener-set 2014	gener - set 2015
1	15,0%	13,5%	13,6%	11,4%	10,7%	9,7%
2	14,4%	16,6%	17,1%	16,7%	16,9%	15,7%
3	9,6%	9,8%	9,5%	9,2%	9,5%	9,6%
4	33,4%	34,0%	33,5%	33,4%	34,7%	33,2%
5	10,9%	10,4%	10,7%	12,1%	11,9%	13,1%
6 i més	16,6%	15,7%	15,6%	17,2%	16,3%	18,6%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

En el gràfic 28, s'observa com el nombre de contractes amb una jornada d'una o dues hores diàries augmenta des de 2011. Concretament, han augmentat en 10.616 contractes. Pel que fa al pes que tenen sobre el total de contractes a

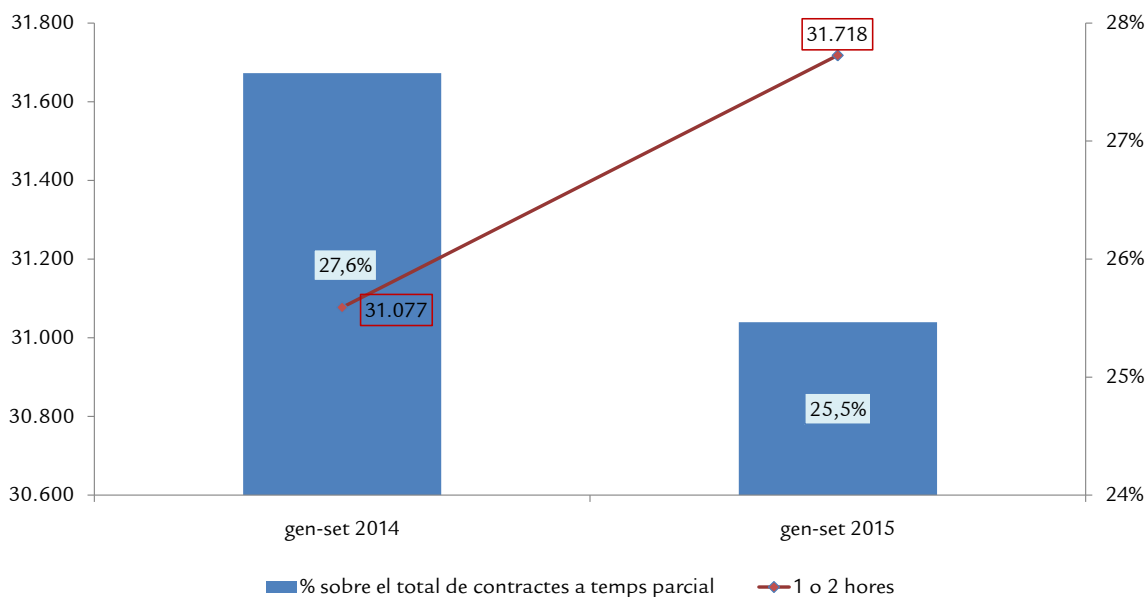
temps parcial, es fa palès que el 2014 experimenten un descens que els situa en el 28,0% del total, si bé el 2013 representaven més del 30% del total de la contractació a temps parcial.

Gràfic 28. Evolució dels contractes de jornada d'1 o 2 hores (diàries) i el seu pes sobre el total de contractes a temps parcial (2011-2014)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Gràfic 29. Evolució dels contractes de jornada d'1 o 2 hores (diàries) i el seu pes sobre el total de contractes a temps parcial (gener-setembre 2014 i 2015)

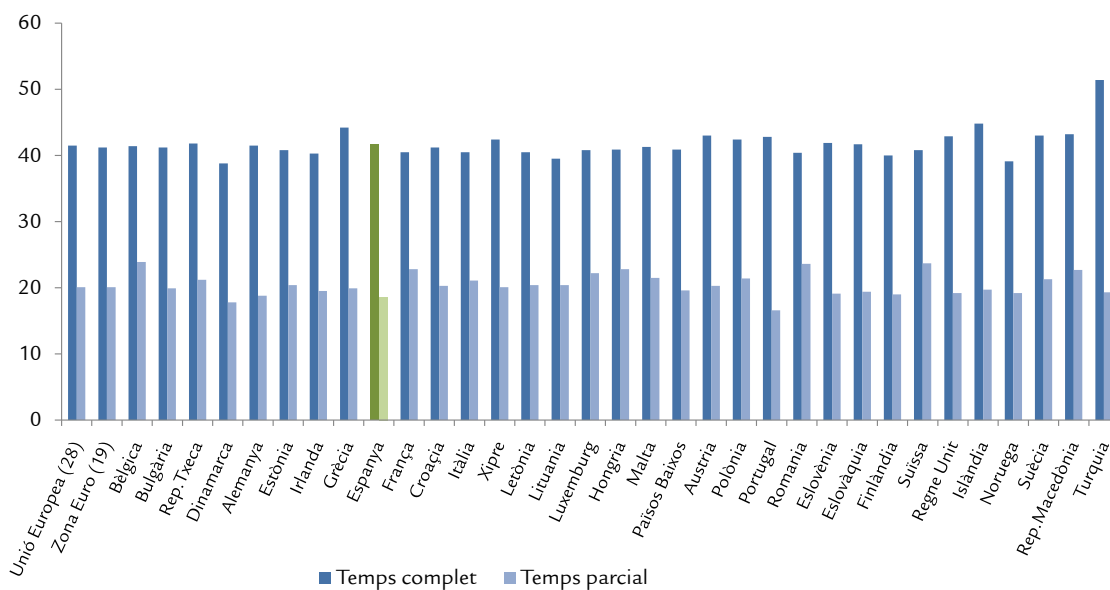
Font: OTIB a partir de dades del SOIB

5. Les hores treballades

Les hores treballades a la setmana als països de la UE segons la jornada mostren grans variacions. Quant a la jornada completa, Espanya suma un total de 41,6 hores, pràcticament igual que la mitjana europea (41,5). En canvi, a temps parcial la jornada suma a Espanya 18,6 hores i a la UE un total de 20,1 hores.

Pel que fa a la jornada completa, el país amb més hores és Turquia (51,4 hores) i amb menys Dinamarca (38,8). Respecte a la jornada parcial, el país on més hores es treballa és Bèlgica (23,9 hores) i on menys torna a ser Dinamarca (17,8 hores).

Gràfic 30. Hores treballades a la setmana als països de la UE per tipus de jornada. Any 2014

Font: OTIB a partir de dades de l'Eurostat

L'any 2014 el nombre d'ocupats (no empresaris) es va incrementar en un 2,3% respecte al 2011. Aquest augment s'atribueix exclusivament als treballadors amb jornades inferiors

a 30 hores (15,4%), ja que hi ha un descens entre els que afirmen treballar més de 30 hores setmanals de forma habitual (-0,9%).

Taula 9. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball, 2011-2014

	2011	2012	2013	2014	Var. 2014/2011
10 hores o menys	8.088	10.291	9.959	12.860	59,0%
Entre 11 i 20 hores	28.973	31.485	29.511	32.488	12,1%
Entre 21 i 30 hores	23.285	24.025	24.751	24.316	4,4%
Entre 31 i 42 hores	287.689	279.437	274.164	275.352	-4,3%
43 i més hores	29.368	29.061	40.115	38.767	32,0%
Fins a 30 hores	60.346	65.801	64.221	69.664	15,4%
Més de 30 hores	317.057	308.498	314.279	314.119	-0,9%
No consta	3.978	3.827	5.093	6.493	63,2%
Total ocupats	381.381	378.126	383.593	390.276	2,3%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Amb les dades del segon trimestre de 2015 també s'observa el fort increment dels ocupats amb jornades inferiors a les 20 hores (22,3%). De fet, més de 4 de cada 10 nous ocupats entre 2015 i 2011 treballa de forma habitual menys de 30 hores setmanals.

D'altra banda, si es mira amb més detall, el que baixa són els ocupats que declaren treballar entre 31 i 42 hores (-4,3%), atès que augmenta de forma significativa els que declaren treballar habitualment 43 i més hores setmanals.

Taula 10. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball, 2011-2015 (segons trimestres)

	2011	2012	2013	2014	2015
10 hores o menys	8.660	10.705	10.037	14.887	9.046
Entre 11 i 20 hores	31.656	32.793	28.338	32.948	40.264
Entre 21 i 30 hores	25.738	22.913	25.948	21.419	28.389
Entre 31 i 42 hores	296.778	292.466	289.624	295.129	307.129
43 i més hores	29.754	27.713	40.444	42.576	34.693
Fins a 30 hores	66.054	66.411	64.323	69.254	77.699
Més de 30 hores	326.532	320.179	330.068	337.705	341.822
No consta	4.051	5.219	7.169	6.129	7.885
Total ocupats	392.586	386.590	394.391	406.959	419.521

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

Taula 11. Distribució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball, 2011-2015 (segons trimestres)

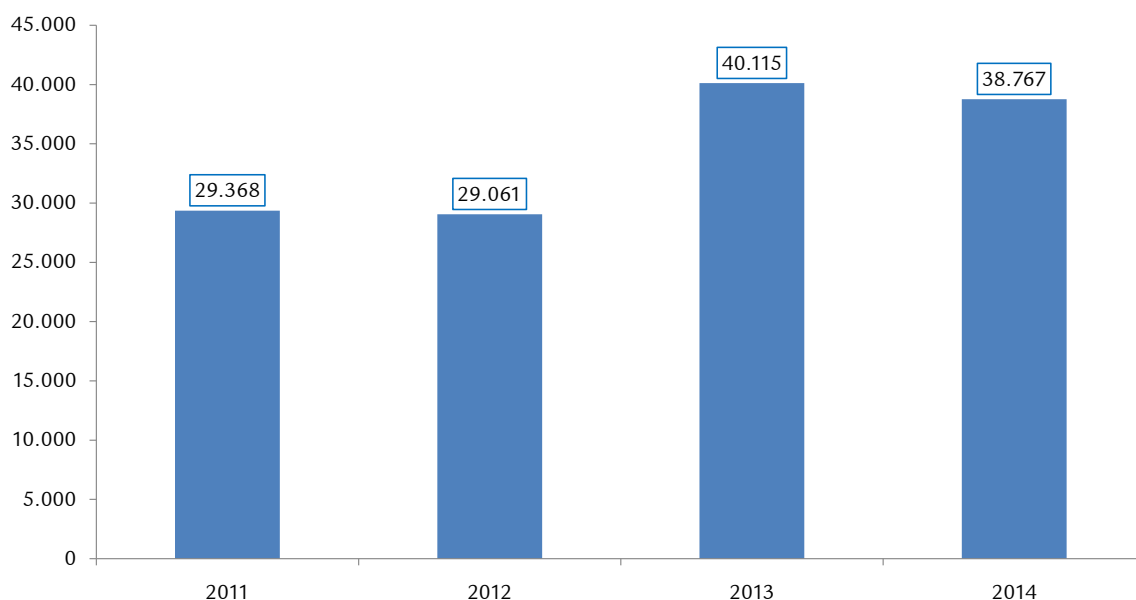
	2011	2012	2013	2014	2015
10 hores o menys	2,2%	2,8%	2,5%	3,7%	2,2%
Entre 11 i 20 hores	8,1%	8,5%	7,2%	8,1%	9,6%
Entre 21 i 30 hores	6,6%	5,9%	6,6%	5,3%	6,8%
Entre 31 i 42 hores	75,6%	75,7%	73,4%	72,5%	73,2%
43 i més hores	7,6%	7,2%	10,3%	10,5%	8,3%
Fins a 30 hores	16,8%	17,2%	16,3%	17,0%	18,5%
Més de 30 hores	83,2%	82,8%	83,7%	83,0%	81,5%
Total ocupats	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

L'evolució entre 2011 i 2014 dels ocupats amb jornades setmanals de 43 i més hores és prou significativa: hi ha un aug-

ment del 32%. L'any 2014 hi havia prop de 39.000 ocupats que feien hores extres il·legals.

Gràfic 31. Evolució dels ocupats no empresaris amb jornades habituals de 43 i més hores (2011-2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

La jornada habitual mitjana dels ocupats que afirmen treballar 43 i més hores setmanals és de 51,2 hores setmanals. Si es comptabilitzen totes les hores extres il·legals d'aquests treba-

lladors es computen prop de 8.900 llocs de feina equivalents a jornada completa (40 hores setmanals).

Taula 12. Total d'hores treballades, jornada habitual mitjana setmanal (en hores) i treballadors equivalents a temps complet dels ocupats no empresaris amb jornades habituals de 43 i més hores, (2011-2014)

	Hores treballades	Jornada habitual mitjana (hores)	Treballadors equivalents a temps complet
2011	1.483.477	50,51	6.251
2012	1.483.762	51,06	6.579
2013	2.057.157	51,28	9.309
2014	1.983.510	51,17	8.883

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE)

6. Conclusions

L'anàlisi presentada evidencia que la incipient recuperació econòmica observada en els darrers anys no ha implicat una veritable millora de les condicions laborals del mercat de treball. Els indicadors de temporalitat, parcialitat i les hores treballades mostren que la recuperació de les xifres d'ocupació amaguen taxes més altes de temporalitat, treballs a jornada parcial no voluntària, contractes de molt curta durada i hores extres il·legals, que a més impliquen salaris més baixos i pitjors condicions laborals.

L'*Informe mundial sobre salaris 2014-2015* de l'Organització Mundial del Treball (OIT, 2014) reafirma que Espanya, dins els països més desenvolupats, és el país més desigual de la Unió Europea, i ha identificat l'atur com la causa principal del creixement de la desigualtat. Les dades que aporta l'OIT sobre Espanya també indiquen que, entre 2006 i 2010, les rendes més altes només van perdre entre un 3% i un 4% de poder adquisitiu, mentre que les baixes en van perdre un 43%. A Espanya, igual que a Grècia, Irlanda, Itàlia, el Japó i el Regne Unit, el sou mitjà real de l'any 2014 va ser inferior al de l'any 2007. Altres informes internacionals, que s'han enumerat i descrit en la introducció, apunten també cap a aquest increment de la desigualtat social. D'aquesta forma es destaca que, encara que la creació de llocs de feina genera oportunitats d'inserció o reinserció en el mercat de treball, els treballs temporals o de jornada parcial porten associats també més desigualtat.

D'aquesta manera, i fent un repàs de les principals idees presentades en l'informe, s'ha vist com la taxa de temporalitat de les Illes Balears havia disminuït de manera notable entre el 2007 i el 2012 (del 29,1% al 24%) pel fet que el nombre d'ocupats va baixar i els treballadors temporals van ser els primers que van perdre el lloc de feina. En canvi, sembla que aquesta taxa torna a repuntar amb els indicis de recuperació econòmica. A més, la taxa de temporalitat és especialment elevada entre el col·lectiu masculí (28,4%), els joves de menys de 25 anys (69,8%) i els treballadors de la construcció (41,7%). Així, un de cada quatre treballadors de les Illes Balears té un contracte temporal, que en el cas dels joves la ràtio s'eleva a 7 de cada 10.

També s'ha vist com, malgrat l'impuls en la contractació registrada, en les oficines del SOIB es detecta un fort augment dels contractes de poca durada i fins i tot de molt poca dura-

da. Els contractes de durada igual o inferior a 2 dies suposen el 20% del total dels contractes de durada determinada durant el 2014. De forma paral·lela augmenta l'índex de rotació, que se situa en l'1,91 contractes per persona, l'índex més alt de tota la sèrie estudiada (des del 2005).

Pel que fa a la taxa de parcialitat, s'ha vist que tant les Illes Balears com el conjunt d'Espanya se situen molt per sota de la mitjana de la Unió Europea. La diferència radica en la involuntarietat de les jornades a temps parcial: el 62,5% dels ocupats a temps parcial de les Illes Balears ho fan perquè no troben una feina a temps complet. Aquesta tendència també s'observa en l'anàlisi de les dades d'afiliació, que mostren que, entre 2009 i 2014, el nombre de treballadors amb contracte a temps complet ha patit un descens del 16,9% mentre que els que tenen contractes a temps parcial han augmentat un 22,8%.

En la mateixa línia, en l'anàlisi de les hores treballades es detecta un increment dels treballadors ocupats amb jornades inferiors a 30 hores entre 2011 i 2014, mentre que hi ha un descens dels que afirmen treballar més de 30 hores setmanals de forma habitual. Tanmateix, el que cau és el nombre de treballadors que declaren treballar entre 31 i 42 hores, atès que augmenten de manera significativa els que declaren que habitualment treballen 43 i més hores setmanals. Si es comptabilitzen totes les hores extres il·legals d'aquests treballadors, es computen gairebé 8.900 llocs de feina equivalents a jornada completa (40 hores setmanals).

En definitiva, als fenòmens estructurals del nostre mercat de treball s'hi han afegit noves formes de precarietat que no fan més que augmentar la desigualtat social. És per això que és necessari reflexionar sobre com s'està sortint de la crisi econòmica, amb quines condicions laborals i si la recuperació es fa extensiva a tots els col·lectius afectats. La millora econòmica no pot fer oblidar els canvis en les característiques del mercat de treball i els problemes d'ocupabilitat de gran part de les persones que encara estan en situació d'atur, ja que si millorar la quantitat d'ocupació és un objectiu bàsic, la qualitat de l'ocupació ha de ser també un objectiu irrenunciable. I és que, al cap i a la fi, l'economia i el creixement econòmic només prenen sentit si és per millorar el benestar del conjunt d'una societat.

7. Bibliografia

- Banc d'Espanya (2015) “Boletín Económico de mayo del 2015”, Departament de Publicacions del Banc d'Espanya, Madrid, [en línia], nº5. Disponible en <http://www.bde.es/f/webbde/SES/Secciones/Publicaciones/InformesBoletinesRevistas/BoletinEconomico/15/May/Fich/be1505.pdf> [accés 21 de setembre de 2015].
- Consell Econòmic i Social (2003) “Dictamen núm. 9/2003, del Consell Econòmic i Social, sobre els índexs de qualitat en el treball” [en línia]. Disponible en <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=NTCS0210ZI501&id=501> [accés 10 de setembre de 2015].
- Eurofound (2015) “Upgrading or polarisation? Long-term and global shifts in the employment structure: European Jobs Monitor 2015” Oficina de publicacions de la Unió Europea, Luxemburg [en línia]. Disponible en http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1516en_0.pdf [accés 03 de setembre de 2015].
- Eurostat (2014) “European Regional yearbook 2014”. Oficina de publicacions de la Unió Europea, Luxemburg [en línia]. Disponible en <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5785629/KS-HA-14-001-EN.PDF/e3ae3b5c-b104-47e9-ab80-36447537ea64> [accés 05 de setembre de 2015].
- Fons Monetari Internacional (2015) “Spain: Selected issues”. *IMF Country reports*, Serveis de publicacions de l'FMI, Washington D.C. [en línia], nº15/233. Disponible en <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2015/cr15233.pdf> [accés: 17 setembre de 2015].
- Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament econòmic (2015) “*In It Together: Why Less Inequality Benefits All*”, Publicacions OECD, París, [en línia] Disponible en <http://dx.doi.org/10.1787/9789264235120-en> [accés 16 setembre de 2015]
- Organització Internacional del Treball, Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament econòmic i el Banc Mundial (2015) “Strengthening the link between Growth and Employment”. *Report for the G20 Labour and Employment Ministers Meeting and Joint Meeting with G20 Finance Ministers*[en línia]. Disponible en http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_398025.pdf [accés 16 de setembre de 2015]
- Organització Internacional del Treball (2013) “The informal economy and decent work: a policy resource guide, supporting transitions to formality”. Publicacions OIT, Departament de Política, Ginebra [en línia] Disponible en http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_policy/documents/publication/wcms_212689.pdf [accés 14 de setembre de 2015]
- Organització Internacional del Treball (2015) “Informe mundial sobre salaris 2014/2015”, Ginebra, 2014. Disponible a http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/@publ/documents/publication/wcms_343034.pdf

Índex de gràfics

- Gràfic 1. Evolució de la taxa de temporalitat a les Illes Balears, Espanya i la UE-28 (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Gràfic 2. Taxa de temporalitat per comunitats autònomes (2014)
- Gràfic 3. Evolució de la taxa d'ocupació i de temporalitat a les Illes Balears (2005-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Gràfic 4. Evolució dels ocupats per tipus de contracte (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Gràfic 5. Evolució de la taxa de temporalitat a les Illes Balears per sexe (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Gràfic 6. Evolució de la taxa de temporalitat a les Illes Balears per edat (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Gràfic 7. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte (2006-2014)
- Gràfic 8. Evolució interanual de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte (2007-2014, gener-setembre 2014/15)
- Gràfic 9. Evolució del pes de la contractació a les Balears segons el tipus de contracte (2008-2014 i gener-setembre 2014 i 2015)
- Gràfic 10. Evolució interanual dels contractes segons durada (2006-2014)
- Gràfic 11. Evolució dels contractes de durada inferior a 30 dies i del seu pes sobre el total de la contractació de durada determinada (2010-2014)
- Gràfic 12. Evolució dels contractes de durada inferior a 30 dies i del seu pes sobre el total de la contractació de durada determinada (gener-setembre 2014 i 2015)
- Gràfic 13. Evolució dels contractes de durada igual o inferior a 2 dies i del seu pes sobre el total de la contractació de durada determinada (2010-2014)
- Gràfic 14. Evolució dels contractes de durada igual o inferior a 2 dies i del seu pes sobre el total de la contractació de durada determinada (gener-setembre 2014 i 2015)
- Gràfic 15. Evolució de l'índex de rotació laboral (contractes/persones contractades), Illes Balears (2005-2014)
- Gràfic 16. Evolució de la taxa de parcialitat a les Illes Balears, Espanya i la Unió Europea (28) (2005-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Gràfic 17. Comparativa de la taxa de parcialitat als 28 països de la UE (2014)
- Gràfic 18. Taxa de parcialitat per comunitats autònomes (2014)
- Gràfic 19. Evolució de la parcialitat per sexe a les Illes Balears (2010-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Gràfic 20. Evolució de la taxa de parcialitat a les Illes Balears per edat (2009-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Gràfic 21. Taxa de parcialitat per sexe i edat a les Illes Balears (2014)
- Gràfic 22. Evolució de la parcialitat involuntària a les Illes Balears (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Gràfic 23. Evolució de la parcialitat involuntària a l'UE-28 i Espanya (2005/2014)
- Gràfic 24. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de jornada (2006-2014, gener-setembre 2014 i 2015)
- Gràfic 25. Evolució dels nous contractes registrats en el SOIB per jornada (2005-2014, gener-setembre 2014 i 2015)
- Gràfic 26. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2014)
- Gràfic 27. Evolució de la distribució de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2005-2014)
- Gràfic 28. Evolució dels contractes de jornada d'1 o 2 hores (diàries) i el seu pes sobre el total de contractes a temps parcial (2011-2014)
- Gràfic 29. Evolució dels contractes de jornada d'1 o 2 hores (diàries) i el seu pes sobre el total de contractes a temps parcial (gener-setembre 2014 i 2015)
- Gràfic 30. Hores treballades a la setmana als països de la UE per tipus de jornada. Any 2014
- Gràfic 31. Evolució dels ocupats no empresaris amb jornades habituals de 43 i més hores (2011-2014)

Índex de taules

- Taula 1. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2014, gener-setembre 2014 i 2015)
- Taula 2. Evolució dels contractes registrats per modalitat (2009-2014 i gener-setembre 2014 i 2015)
- Taula 3. Evolució dels contractes temporals de durada determinada segons durada (2005-2014, gener-setembre 2014 i 2015)
- Taula 4. Evolució dels contractes temporals de durada determinada de durada inferior a 30 dies (2010-2014, gener-setembre 2014 i 2015)
- Taula 5. Persones contractades segons el número de contractes registrats durant l'any (2010-2014)
- Taula 6. Motius pels quals es treballa a temps parcial a les Illes Balears (2007-2014, 2T2014 i 2T2015)
- Taula 7. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2014, gener-setembre 2014 i 2015)
- Taula 8. Evolució dels contractes a temps parcial segons la durada de la jornada diària (en hores) (2011-2014, gener-setembre 2014 i 2015)
- Taula 9. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball, 2011-2014
- Taula 10. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball, 2011-2015 (segons trimestres)
- Taula 11. Distribució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball, 2011-2015 (segons trimestres)
- Taula 12. Total d'hores treballades, jornada habitual mitjana setmanal (en hores) i treballadors equivalents a temps complet dels ocupats no empresaris amb jornades habituals de 43 i més hores, (2011-2014)

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Treball, Comerç i Indústria

<http://dgeconomia.caib.es>

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur